

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Grafik Tasarımı Programı

**BASKI TEKNOLOJİLERİNİN GELİŞİMİ İLE GRAFİK
TASARIMI UYGULAMALARININ BASIMINDA,
GÜNÜMÜZE GELEN SÜREÇ İÇERİSİNDE
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Onur KARATAŞ

135110156

Danışman: Prof. Selahattin GANİZ

İstanbul, 2015

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Grafik Tasarımı Programı

**BASKI TEKNOLOJİLERİNİN GELİŞİMİ İLE
GRAFİK TASARIMI UYGULAMALARININ
BASIMINDA, GÜNÜMÜZE GELEN SÜREÇ
İÇERİSİNDE İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan: **Onur KARATAŞ**

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “ Baskı Teknolojilerinin Gelişimi İle Grafik Tasarımı Uygulamalarının Basımında, Günümüze Gelen Süreç İçerisinde İncelenmesi ” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Onur KARATAŞ

ONAY

Tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezim/Raporum sadece İstanbul Arel yerleşkelerinden erişime açılabilir.

Onur KARATAŞ

ÖZET

BASKI TEKNOLOJİLERİNİN GELİŞİMİ İLE GRAFİK TASARIMI UYGULAMALARININ BASIMINDA GÜNÜMÜZE GELEN SÜREÇ İÇERİSİNDE İNCELENMESİ

Onur KARATAŞ

Yüksek Lisans Tezi, Grafik Tasarımı Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Selahattin GANİZ

Aralık, 2015 / 89 sayfa

Yazının bulunuşundan bugüne kadar ki olan sürede basım endüstrisinde ve grafik tasarımda olan değişiklikler incelenmiştir. Yazının icadı, insanlık için tarihin başlangıcı olarak kabul edilmiştir. İnsanoğlunun edindiği bilgi, tecrübe ve düşünceleri ifade etme ve bunları kaydetme ihtiyacıyla duvarlara çizilen görseller yazının icadı olarak kabul edilmiştir. Daha sonra bunu sırasıyla önce kâğıdın icadı ve matbaa makinesinin bulunuşu izlemiştir.

Matbaanın icadı ile basılı ve yazılı iletişimin daha hızlı yaygınlaştığı anlaşılmıştır. Bunun neticesinde gelişen bilgi ve baskı teknolojilerinin gelişimi, duvarlara yazı ile başlayan grafik tasarımının önemini gün geçtikçe arttırdığını ortaya çıkarmıştır.

Grafik tasarım sürecinde yapılması gerekenlerin neler olduğu incelenmiştir. Endüstriyi bu bilgiler doğrultusunda takip etmenin ve gelişmelere yönelik yapılacak çalışmaların, eğitime ve teknolojiye önem vererek yapılmasının gerekliliklerinden bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Grafik, grafik tasarımı, yazı, matbaa, baskı teknolojileri

ABSTRACT

RESEARCHING OF THE PROCESS OF PRINTING TECHNOLOGIES AND THE PRINTING GRAPHICS OF DESIGN APPLICATIONS THAT HAS COME UP TO NOW

Onur KARATAŞ

Master's Thesis, Department Of Graphic Design

Supervisor: Prof. Selahattin GANİZ

Aralık, 2015 / 89 pages

In this work, the changes, which started with the invention of writing, in printing industry and graphic design are studied. That is; with the beginning of the history, which started with the invention of writing, graphics design had many changes in its concept. Due to the information, experience and thoughts gained by the human beings and the need to record them, people drew pictures on the walls and that event is seen as the starting point of the writing. Then, the invention of paper and the printing press came afterwards.

It is seen that, printed and written communication became popular with the invention of printing swiftly. Thus, it is found out that the development of information and printing technologies rose. Therefore, everybody saw that the importance of graphics design, that started with the writing on the wall, increased.

It is examined that what are the necessities in the process of graphics design. So, it is mentioned that it is important to follow the industry in the direction of this information and it is a must to give importance to education and technology in the process of graphics design.

Key words: graphics, graphics design, printing, writing, printing press, printing technologies

ÖNSÖZ

Tez konusunu belirlememde ve yazım sürecinde, bilgilerini eksik etmeyerek bana yardımcı olan değerli tez danışman hocam Prof. Selahattin GANİZ' e ve bugüne kadar bize bilgi ve desteklerini eksik etmeyen diğer bütün hocalarıma teşekkür ederim. Ayrıca her zaman maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen, bugünlere gelmemi sağlayan çok değerli aileme teşekkürlerimle.

İstanbul, 2015

Onur KARATAŞ

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1: Sümerler Dönemi Yazı Örneklerinden Çivi Yazısı Örneği	4
Resim 2: M.Ö. 3300 Yılları, İlk Yazı Örneklerinden Çivi Yazısı Örneği	5
Resim 3: Hiyeroglif Yazı	7
Resim 4: Hiyeroglif Yazı Örneği	7
Resim 5: Hiyeroglif Yazı Örneği	9
Resim 6: Geri Dönüşüm Piktogram	10
Resim 7: Ürünü Kullandıktan Sonra Çöpe At Piktogramı	10
Resim 8: Çin’de, Bilinen En Eski Kalıp Baskı Kitaptan Bir Sayfa Örneği .	12
Resim 9: Papirüse Örnek	14
Resim 10: İlk Baskı Makinelerinden Temsili Örnek	17
Resim 11: 1577 Tarihli Woodcut [Ağaç Baskı] Örneği:	20
Resim 12: Ağaç Baskı Örneği 19. Yüzyıl	20
Resim 13: Hurufatlar (metal harfler)	21
Resim 14: Dikey Hareketli Tipo Baskı Tekniği	22
Resim 15: Tipo Baskıda Kullanılan Hurufatlar	23
Resim 16: Hurufat Harf	23
Resim 17: Serigrafi Baskı Tekniği	27
Resim 18: Serigrafi Baskı Tekniği	28
Resim 19: Günümüz Serigrafi Makinesi	28
Resim 20: Serigrafi Baskılı Tişört	29
Resim 21: Litografi Baskı Kalıbı	30
Resim 22: İlk Fotoğraf (1826)	32
Resim 23: İnsanlı İlk Fotoğraf (1838)	32
Resim 24: Günümüzde Tifdruk Baskı Makinesi	34
Resim 25: Tifdruk Baskı Sistemi	35
Resim 26: Gravür Kalıp Silindiri	36
Resim 27: Tifdruk Baskı Tekniği İle 1966 Yılında Basılmış Dergi	36
Resim 28: Tifdruk Baskı Tekniği İle 1969 Yılında Basılmış Dergi	37
Resim 29: Ofset Baskı Tekniği	39
Resim 30: 2010’lu yıllarda Tabaka Ofset Baskı Makinesi	40
Resim 31: Tabaka Ofset Baskı Tekniği	41
Resim 32: Web Ofset Baskı Makinesi (2015)	42
Resim 33: Rotatif (Web) Ofset Baskı Tekniği	42
Resim 34: Ofset Baskı Sistemiyle Basılmış Ambalaj Kutusu	43
Resim 35: Ofsette Basılan Karton Ambalaj Ürünleri ve Tasarımları	43
Resim 36: Flekso Baskı Tekniği	45
Resim 37: Günümüzde Flekso Baskı Makinesi	45
Resim 38: Flexo Baskı Sistemi	46
Resim 39: Günümüzde Dijital Baskı Makinesi	49
Resim 40: Günümüzde Elektrofotografik Baskı Makinesi	50
Resim 41: Mürekkep Püskürtmeli Dijital Baskı Makinesi (2015)	51
Resim 42: Elektrostatik Dijital Baskı Makinesi (2015)	51
Resim 43: Termal Transfer Baskı Makinesi (2015)	52

Resim 44: 2010'lu Yılların Lazer Yazıcısı	53
Resim 45: Dijital Ofset Makinesi (2015)	54
Resim 46: Komili Zeytinyağı Etiket Grafiği Tasarımı	59
Resim 47: Ülker Yağ Etiketi Tasarım Örneği	59
Resim 48: Ülker Çikolata Kutusu Tasarım Örneği	60
Resim 49: Kızılay Afiş Örneği	61
Resim 50: Devlet Tiyatrosu Afiş Tasarımı Örneği (2015)	61
Resim 51: İlham Hulusi Göray'ın Amblem Tasarımı	65
Resim 52: Mengü ERTEL'in Devlet Tiyatroları İçin Yaptığı Afiş	65
Resim 53: Omo Ürün Tanıtımı İçin Yapılan Reklam Afişi	66
Resim 54: Adidas'ın 2005 Şampiyonlar Ligi Afişi	66
Resim 55: İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Temalı Afiş	67
Resim 56: Volkswagen İçin Yapılmış Afiş Örneği	67
Resim 57: Lego'nun 2006 Yılındaki Ödüllü Afiş Tasarımı	68
Resim 58: Hat Sanatçısı Emin Barın'nın Çalışması	69
Resim 59: Prof. Selahattin GANİZ'in Tipografi Çalışması	69
Resim 60: Prof. Selahattin GANİZ'in Tipografi Çalışması	71
Resim 61: Beko'nun Önceki Logosu ve 2015'deki Logo Tasarımı	71
Resim 62: Burger King Ambalajı Grafik Tasarımı 2015	72
Resim 63: Ülker Laviva Markasının Logosu	72
Resim 64: Eti Süt Burger Markasının Logosu ve Ambalajı	72

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖNSÖZ	v
RESİMLER LİSTESİ.....	vi
İÇİNDEKİLER	viii
1. BÖLÜM.....	1
1.1. YAZI NEDİR?.....	1
1.2. YAZININ İCADI.....	2
1.2.1. Çivi Yazısı.....	4
1.2.2. Hiyeroglif Yazı.....	6
1.2.2.1. Piktogramlar	9
1.2.2.2. İdeogram (İdeografi)	11
1.2.2.3. Fonetik Yazı.....	11
2. BÖLÜM.....	12
2.1. KÂĞIDIN BULUNUŞU.....	12
2.1.1. Kağıdın Bulunuşunun Grafik Tasarım Sürecine Etkisi	15
3. BÖLÜM.....	16
3.1. MATBAACILIK (BASIM ENDÜSTRİSİ)	16
3.1.1. Matbaacılığın Bulunuşu ve Tarihi.....	16
3.1.2. Ağaç Baskı Tekniği.....	19
3.1.3. Tipo Baskı	21
3.1.3.1. Hurufat Tanımı	22
3.1.3.2. Linotipi	24
3.1.3.3. Monotipi.....	24
3.1.3.5. Tipo Baskı ve Dizgi Sistemlerinin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi....	26
3.1.4. Serigrafî Baskı Tekniği	26
3.1.4.1. Serigrafî Baskı Sisteminin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi.....	29
3.1.5. Litografî Baskı	29
3.1.5.1. Litografî Baskı Tekniğinin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi	31
3.1.5.2. Fotoğraf	31
3.1.5.3. Fotoğrafın Grafik Tasarım Sürecine Etkisi	33
3.1.6. Tifdruk Baskı Sistemi	33
3.1.6.1. Tifdruk Baskı Sisteminin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi.....	37
3.1.7. Ofset Baskı Tekniği.....	38
3.1.7.1. Ofset Baskı Sisteminin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi	43
3.1.8. Flekso Baskı Sistemi	44
3.1.8.1. Flekso Baskı Sisteminin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi	47

3.1.9.	Dijital Baskı Tekniği	47
3.1.10.	Elektrofotografik Baskı.....	49
3.1.11.	Mürekkep Püskürtme (ink-jet baskı)	50
3.1.12.	Elektrostatik Baskı.....	51
3.1.13.	Termal Transfer Teknolojisi	52
3.1.14.	Lazer Yazıcılar.....	52
3.1.15.	Dijital Ofset.....	53
3.1.15.1.	Dijital Baskı Teknolojilerinin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi	54
4.	BÖLÜM.....	56
4.1.	TASARIM.....	56
5.	BÖLÜM.....	57
5.1.	GRAFİK TASARIMI	57
5.1.1.	Tasarım Süreci	62
5.1.1.1.	Problemin Tanımlanması.....	62
5.1.1.2.	Bilgi Toplama.....	63
5.1.1.3.	Yaratıcılık ve Buluş	63
5.1.1.4.	Çözüm Bulma	64
5.1.1.5.	Uygulama	64
5.2.	TİPOGRAFİNİN GRAFİK TASARIMDA YERİ.....	68
6.	BÖLÜM.....	73
	SONUÇ.....	73
	KAYNAKÇA	77
	ÖZGEÇMİŞ.....	82

1. BÖLÜM

1.1. Yazı Nedir?

“Yazı en genel tarifıyla, ağızdan çıkan seslerin, dolayısıyla sözcüklerin, kulak ya da jest yardımı olmaksızın, gözle görülebilen, bazen de dokunulabilen işaretler halinde biçimlendirilerek kaydedilmesini sağlayan araçtır” (Hırçın, 1995).

“Duygu ve düşüncelerin, başlangıçta resimlerle, daha sonra bu resimlerin en karakteristik kısımlarının kavramlaşıp, önce heceleri sonra harfleri ifade edebilecek duruma gelmesiyle oluşan ve dillerin kendi gramer sistemleri içerisinde farklı anlam ve işlevlerde kullanılan işaretlerdir (Özbay, b.t.)”

“Yazı edinilen tecrübelerin kaydedilmesi ve sağlıklı bir şekilde gelecek nesillere aktarılmasının en önemli aracıdır” (Kılıç, 2009).

İnsanoğlu tarih boyunca farklı olay ve olgularla karşılaşmış, yeni öğrenimler, tecrübeler edinmiş, bu edinimlerini çevresindekilere ve gelecek nesillere aktarma gereği duymuştur. Yazının icadı bu gereksinimi belli oranda karşılamıştır. Yazı bu durumda önemli bir iletişim unsuru olarak karşımıza çıkıyor.

İnsanoğlu tecrübe ve bilgilerini çevresine, gelecek nesillere yazıyla birlikte aktarmaya başladıkça kültürler arası değişimler, etkileşimler olmaya başlıyor. “Nitekim yazıyı icat eden uluslar, uygarlığın bu en önemli buluşu sayesinde kendi sosyal, kültürel, siyasi, ekonomik ve son derece mühim olan yazılı eserler meydana getirmişlerdir” (Kılıç, 2009).

1.2. Yazının İcadı

Yazının tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Hatta duvarlara çizilen figürlerin, sembol ve şekillerin şimdiki yazının başlangıç dönemleri olarak kabul edilmektedir. “Yazının ilk izleri gümümüzden binlerce yıl gerilere dayanır. Yazı, başlangıçta doğaya ve düşmanlara karşı koymak için yapılan büyü ve tılsımlardaki simgesel resimlerden oluşuyordu. Bu simgesel resimlerin kayıt tutmada ve ticarete kullanılması sistemli yazıların doğusuna yol açtı” (Selamet, 2012).

“İlk yazı benzeri işaretler için İ.Ö. 8000 yıllarına kadar iniliyorsa da yazının icadında İ.Ö. 3500 yılları genel olarak kabul gören tezdir” (Meb, 2009). “İlk sistemli yazılar olarak Sümer çivi yazısı ve Mısır hiyeroglifleri M.O.3000 yıllarında hemen hemen aynı zamanlarda fakat farklı coğrafyalarda ortaya çıktı” (Selamet, 2012). “Çivi yazısı M.Ö. 4000’li yılların sonlarında Mezopotamya’da yaşamış olan Sümerliler tarafından icat edilmiştir. Eski Ön Asya’da farklı diller konuşan halklar tarafından da benimsenmiş ama günümüze kadar gelememiştir” (Azertürk, 2014). Yazı, tarihin çok eski yıllarında ihtiyaçlara göre değişik işaretlerle insanların iletişim ihtiyacıyla ortaya çıkmıştır. Fakat ilk olarak Sümerler ve çağdaşlarının çivi yazılarını icat ettiği kabul edilmektedir. Özellikle günlük yaşamdaki kayıt etme ihtiyacı yazının icadını önemli kılan unsurlardan bir tanesi olmuştur.

“İlk yazılar mal sayımı ve günlük yaşamla ilgili kayıtları tutmaya yarayan piktogramlardan oluşmaktaydı” (Ganiz, 2004: 16). “Hesap kaydı sözlü olarak tutulamaz. Yazı işte bu çok basit nedenden doğmuştur denilebilir” (Azertürk, 2014) Günlük yaşamda ihtiyaçlardan dolayı icat edilen yazı değişik maddelerle eldeki ilkel malzemelerle şuan ki teknolojilerin ilk çıkış noktası denilebilecek uygulamalar yapıldığı görülmektedir. “Sağdan sola yazılan çivi yazısı taş üstüne oyularak yazıldığı

gibi çoğunlukla ıslak kil tabletler üstüne stilus denilen kemik ya da ağaçtan yapılan bir malzemeyle bastırılarak yazıldılar” (Ganiz, 2004: 16).

“Yazının ortaya çıkışından sonra insan üzerine yazabileceğini düşündüğü pek çok materyali bu iş için kullanmıştır. Kil tabletler, taş, kemik, hayvan derisi, papirüs bunlar arasında sayılabilir” (Küçükcan, b.t.). Yazı yazabilmek için günün şartlarını değerlendirmeye çalışan insanlar uyguladıkları tekniklerle iletişimi daha geniş çevrelere yaymayı hedeflemiş olduklarını göstermektedir. Aynı zamanda yazı ile kayıt alınan her bilgi bir tutanak olarak saklanabilme imkânı sağlamıştır. Yani diğer bir ifade ile yazıyla tarihsel sürecin kayıtları tutulmaya başlanmıştır, var olan yaşantılar, süregelen kültürler, ticaretler, savaşlar, düğünler, eğlenceler vb. unsurlar tarih nezdinde yerini kalıcı olarak almıştır. Bu süreç artık tarihin başlangıcı olarak da kabul edilmektedir.

“Yazının icadı, insanoğlunun uygarlaşmaya başlamasının önemli aşamalarından biridir”(Azertürk, 2014). Hesaplamalardan kaynaklı gereksinimlerden ortaya çıkan yazı gelişen ticari ilişkilerle geniş kitlelere ulaşmıştır. Böylece farklı kültürlerden edinilen bilgiler toplumlara yeni kültürel öğretiler kazandırmıştır. Kolaylıkla yayılabilen öğretiler yeni yaşam anlayışları getirmiştir. Dönemin şartlarında en önemli iletişim kaynağı olarak kabul edilmiştir. Duvarlara, taşlara vb. malzemelere çizilen görseller, insanlar arasındaki diyalogun neden gerekli olduğunu ve neden insanlığa farklı dönem açığının örneğidir. O tarihten bugüne kadar gelebilen bilgiler olduğuna göre yazının kayıt tutmada ki faydası ve ulaşan bilginin önemini artırmaktadır. Yazı zamanla değişik formlar halinde insanlığa hizmetine devam etmiştir. Özellikle hesap taşlarının üstüne yapılan şekillerle insanların ticari işlemlerde ne kadar önemli bir iletişim malzemesi kullandığını da ortaya çıkarıyor. “Zamanla büyük gelişim gösteren yazı, sadece anıları sabitleştirmeye, düşünceyi iletmeye, bilineni hatırlatmaya değil, aynı zamanda öğrenilmesi sayesinde bilinmeyenlerinde tanımaya

imkân vermiştir. Böylece insanın hakikati kavrayıp başkalarına aktarmasını sağlayan mükemmel bir araç olduğu fark edilmiştir”(Kılıç, 2009).

1.2.1. Çivi Yazısı

Sümerliler tarafından bulunan çivi yazısı yazının ilk örnekleri arasındadır. Ticari kaygıların neticesinde hesap tutma veri kaydetme amacıyla bulunmuş olan çivi yazısı adından da anlaşıldığı gibi çivi şeklini andırdığı tespit edilmiştir. “Çizgi tarzı ve yazılış açısından bakıldığında, gelişmiş çivi yazısında, göze çarpan en önemli dış özellik her bir çizginin önündeki üçgensel oluşumlardır ve bu üçgensel oluşumlar çivi şeklini andırmaktadır” (Azertürk, 2014).

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ivi_yaz%C4%B1s%C4%B1: 10.09.2015

Resim 1: Sümerler Dönemi Yazı Örneklerinden Çivi Yazısı Örneği

Şekilsel özellikler bakımından dikkat çekici formlara sahip olan çivi yazısı çağın ihtiyaçlarına göre biçim ve şekil bakımından estetiğe sahip bir türdür. Bu da dönemin insanların iletişimdeki estetiğe olan ihtiyaç ve bakış açılarını ortaya koymaktadır. Yazılar genelde sade ve sabit karakterler içermektedir.

Kaynak: <http://www.kesiflerdunyasi.com/ilk-medeniyetler/244-sumerler> 10.09.2015

Resim 2: M.Ö. 3300 Yılları, İlk Yazı Örneklerinden Çivi Yazısı Örneği

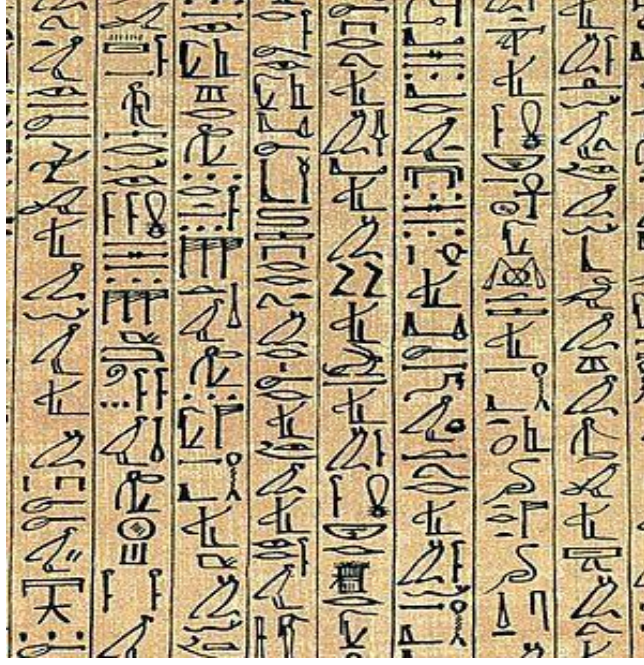
“Sağdan sola yazılan çivi yazısı taş üstüne oyularak yazıldığı gibi çoğunlukla ıslak kil tabletler üstüne stilus denilen kemik ya da ağaçtan yapılan bir malzemeye bastırılarak yazıldılar” (Ganiz, 2004: 16). Çivi yazıları, görsellerin oyma tekniği kullanılarak çeşitli renklendiricilerle bastırılarak, dönemin iletişim kaynağı olabilecek, insanların görüp algılayabileceği ilkel malzemelere baskı yapılmıştır. “Çivi yazısının gelişimindeki ilk basamak, piktogramlardır. Piktogramlar, bir kavram ya da sözcüğü temsil eden ve resim özelliği taşıyan simgelerdir. Bunlar, önce tablet haline getirilmiş ıslak kil yüzeyine “stylus” adı verilen kamışlarla çiziliyor, daha sonra bu kil kurutulur ya da fırınlarda pişirilerek kalıcı hale getiriliyordu” (Çakır, 2008) .

1.2.2. Hiyeroglif Yazı

“Mısır hiyeroglif yazısı, birbirinden kolaylıkla ayırt edilebilecek yüzlerce sembolden oluşur. Her işaret belli bir sesi veya nesneyi temsil eder”(https://tr.wikipedia.org/wiki/M%C4%B1s%C4%B1r_hiyeroglifleri 20.09.2015).

Mısırlılar dönemin ihtiyaçlarından yola çıkarak doğal sembolleri ifade eden yeni, kendilerine özgü bir yazı türü bulmuşlardır. Çağdaşları olan Sümerlerin çivi yazılarıyla, hiyeroglif yazı türü arasındaki farklardan bir tanesi de hiyeroglif yazı özünde daha çok anıtsal yazıdır.

“M.Ö. 3300 Mısırlılar Hiyeroglif (Hieroglyphics) yazıyı geliştirdiler (Hiyeroglyphika grammata Grek kökenli bir kelime olup, Hieros: Kutsal, glyphe: oyma, grammata: yazı, “Kutsal oyma yazı” anlamına gelmektedir). Hiyeroglif yazı özde anıtsal olduğu için mezarlarda, devasa tapınlarda ve anıtlarda ölümsüzleşmiştir. Hiyeroglif yazılar birbirinden kolaylıkla ayırt edilebilecek yüzlerce sembolden oluşur. Her işaret belli bir sesi veya nesneyi temsil eder. Bu yazı soldan sağa veya sağdan sola ya da yukarıdan aşağı yazılabilir, okumak için ölçüt sembollerdeki insan ya da hayvan figürlerini baktıkları yönlerdir” (Çakır,2008).

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/M%C4%B1s%C4%B1r_hiyeroglifleri 10.09.2015

Resim 3: Hiyeroglif Yazı

Kaynak : <http://www.hocam.com/forum/247379/4/> 09.10.2015

Resim 4: Hiyeroglif Yazı Örneği

“Tam bir tarih verilemese de hiyeroglif yazının milattan önce 3250’lerde icat edildiğine inanılır. 3 bin yılı aşkın bir süre kullanılmasına rağmen bu dilin konuşulmaz, alfabesinin de birden okunamaz hale gelmesi ise bir muammadır” (Kayaoğlu ve Çetinoğlu, 2013). “ Doğal figürlerden oluşan hiyeroglifler duvarlara, kemik, taş ve tahta üstüne işlenip renklendirilirdi. Hiyeroglifler papirüs kâğıdı ve tabletler üstüne mürekkep ve boyalarla basit kelime grupları, satırlar veya yazı blokları halinde bol süslemelerle yazılırlardı” (Ganiz, 2004:16). Çivi yazısıyla hemen hemen aynı dönemler de icat edilen hiyeroglifler, daha çok sembollerden ya da resimlerden oluşan bir yazı türüydü. Çağın insanlarına iletişimde hemen kolaylıklar sağlamamış olsa da zaman içerisinde çalışmalarla yeni kolaylıklar kazanılmıştır. Bu kolaylıklarla birlikte hiyeroglifler, daha iyi anlaşılmiş ve kullanılmaya başlanmıştır.

“Mısır yazısı hiyeroglif, resim-yazı bir yazıydı. Yazılması, okunması zordu. Resimler, örneğe benzerdi, giderek bu durum da aşılmış ve örneği hatırlatan birer şekil olmaya başlamıştır. Bu, yazıya doğru atılmış büyük bir adım olmuştur”(Kocadaş, 2012). Çeşitli güçlüklerden geçen yazı yeni teknik ve malzemelerin kullanılmasıyla, örnek olarak papirüs gibi kâğıdın en ilkel şeklide diyebileceğimiz ürünlerin keşfiyle birlikte hızlı değişimler yaşamaya başlamıştır. Papirüsün bulunuşuyla birlikte hiyeroglif yazıların etkisi azalmaya başlamıştır.

“Hiyeroglif yazısı, Sümerler ’in yazıyı keşfetmesinden kısa süre sonra Mısır’da gelişti. Yazı, taş veya tabletler üzerine yazılıyordu. Papirus keşfedilince hiyeroglifin yapısı değişti” (<http://www.uralakbulut.com.tr/wp-content/uploads/2009/11/hiyeroglif.pdf> 03.01.2016 22:31). Daha sade şekillerle günlük yaşantıda papirüslere yazılan hieratik ve demotik denilen farklı yazı türleri oluştu.

Kaynak: <http://www.nkfu.com/hiyeroglif-resimleri/> 15.09.2015

Resim 5: Hiyeroglif Yazı Örneği

1.2.2.1. Piktogramlar

“Piktogram ya da piktograf bir eşyayı, bir objeyi, bir yeri, bir işleyişi, bir kavramı resmetme yoluyla temsil eden semboldür. Bu sembollere dayalı yazı sistemine "*piktografi*" denir” (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Piktogram> 11.09.2015) . “Piktogram, bir kavram veya fikri görsel hale dönüştürmek için sembollerle yalınlaştırılarak oluşturulan resimsel yazı şeklidir” (Dur, 2011).

Eski çağlarda özellikle Sümerler döneminde yazının resimsel haline denilmektedir. Günümüzde de piktogramlar anlatılmak istenen pek çok bilginin sembol hali olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Kaynak: <http://dizaynar.com/piktografi-piktogram-nedir/> 20:09:2015

Resim 6: Geri Dönüşüm Piktogram

“Piktogram olarak adlandırılan bu tür simgeler, konu aldıkları nesneyi doğrudan temsil eder: Yürüyen insan figürü, telefon, kurukafa... Çoğunlukla nesnelerin stilize edilmiş silüetleri olan piktogramlar, kolay algılanır ve çabuk öğrenilir.” (Becer, 2002:197)

Kaynak: <http://dizaynar.com/piktografi-piktogram-nedir/> 20:09:2015

Resim 7: Ürünü Kullandıktan Sonra Çöpe At Piktogramı

1.2.2.2. İdeogram (İdeografi)

“İdeografi, yazıda kelimenin harfleri gösterilmeden doğrudan doğruya fikri ifade eden işaret olarak tanımlanmakta olup kısaca Çince, Japonca gibi bazı yaşayan dillerdeki veya eski Mısır dili gibi bazı ölü dillerdeki, harflerin (fonogramların, sesi temsil eden işaretlerin) bulunmadığı yazı sistemlerinde kullanılan, bir sözcüğü veya bir fikri temsil eden grafik semboldür” (<https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0ideografi> 11.09.2015). İlk zamanlarda yazılarda kullanılan piktogramlar zamanla yerini düşünceleri ifade eden simgelere yani ideogramlara bırakmıştır. Anlaşıldığı gibi ideogramlar yazıda anlatılmak istenen fikri temsilen kullanılan simgelerdir.

1.2.2.3. Fonetik Yazı

“Fonetik kelimesi sesin değerlerini ifade etmek için kullanılır” (Ganiz, 2004:16). “Sesin grafik şeklini ifade eden yazı (fonetik sistem)” (http://www.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Temel%20Yaz%C4%B1.pdf 20.09.2015).

Ses bilgisi olarak da adlandırılan fonetik yazı, iletişimde, gelişime büyük etkisi olmuştur. Birçok görselde kullanılarak sesinde yazı halinde iletişime katkısı ortaya konmuştur. “Örneğin; Mısırlılar hiyerogliflerinde resimsel simgelerin içinde sesli ifade eden bazı fonetik işaretleri ilave ederek kullandılar” (Ganiz, 2004:17).

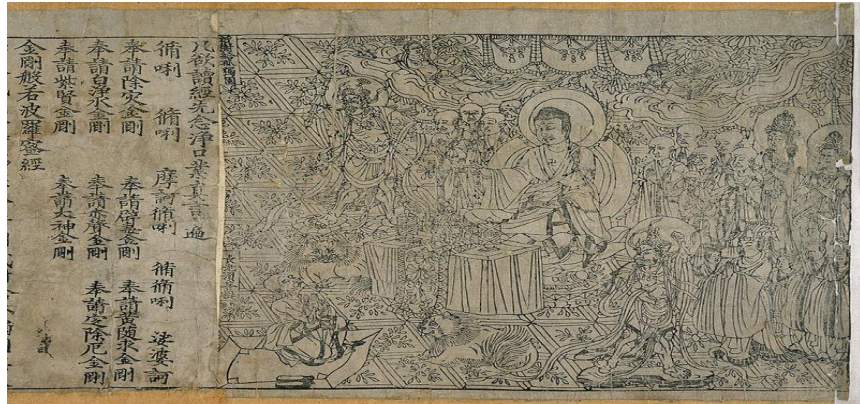
2. BÖLÜM

2.1. Kâğıdın Bulunuşu

“Kâğıt, çoğunlukla yazma işlemlerinde kullanılan, üzerine baskı ya da çizim yapılabilen veya ambalaj amacıyla kullanılan ince malzemedir. Genellikle nemli ağaç lifleri veya otların bezlerinden elde edilen selüloz hamurunun preslenmesinin ardından esnek levhalar içinde kurutulması sonucunda elde edilir”

(<https://tr.wikipedia.org/wiki/K%C3%A2%C4%9F%C4%B1> 18.09.2015)

“Modern kitabın doğuşunda önemli bir unsur olan kâğıt Çin’de M.S. I. Yüzyıl sonlarında icat edilmiştir. Çinlilerin kitap yazımında doğal olarak pahalı bir nesne olan ipekten yararlandıkları bilinmektedir. Önceleri kâğıt yapımı için paçavra ve diğer atık lifleri kullanan Çinliler, zamanla ağaç lifi, kenevir, jüt, bambu ve rami gibi bitkilerden elde edilen ağaçsı lifler kullanmaya başlamıştır” (Dalkıran, 2013).

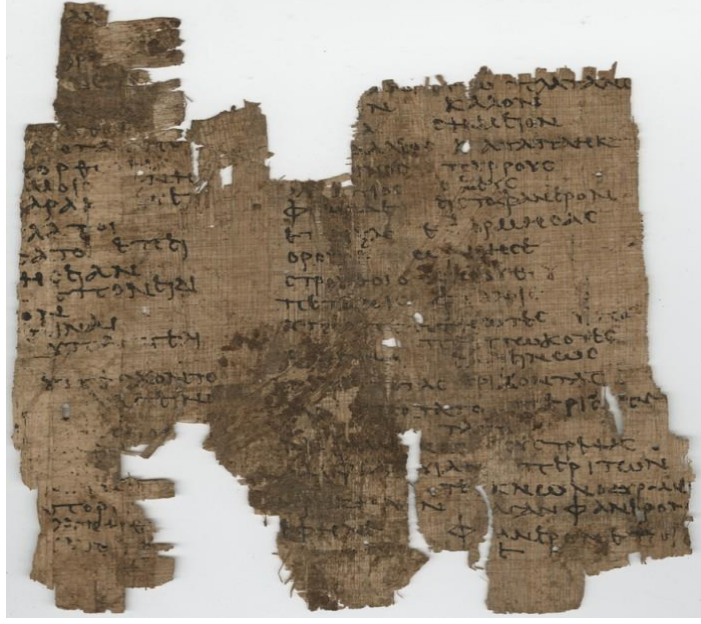

Kaynak: https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_printing_in_East_Asia 20.10.2015
Resim 8: Çin’de, Bilinen En Eski Kalıp Baskı Kitaptan Bir Sayfa Örneği

“Ts'ai Lun günümüzden yaklaşık 2000 yıl önce Çin’de yaşayan bir memurdu ve MS 105 yılında bugünkü kullanılan hali ile kâğıdı icat etti” (Çakır, 2008).

Yazının icadı ile insanlar arasındaki iletişimde, önceleri hesap ve muhasebe işlerini kolaylaştırdı, bununla beraber yazı, günlük hayatın önemli bir parçası haline gelmiştir, neticesinde yeni iletişim kaynaklarına ihtiyaç duyulmuştur. Önce kâğıdın ilkel hali diyebileceğimiz kamışlardan yapılan papirüsler bulunuyor. Daha sonra hayvan derilerinin işlenip, renklendirici malzemeleri üzerinde tutabileceği parşömenler kullanılıyor. Papirüs ve parşömenler, iletişimin gelişmesinde önemli yer kaplamaktadır. Özellikle kâğıdın bulunuşuna, belki de en temel örnek malzemeler olmuşturlar. Kâğıdın icadı ise iletişimin yeni bir çağa girmesine yol gösterici olmuştur. Kâğıdın icadı ile iletişim daha seri ve daha yayılcı bir hal alıyor ve insanlar bilgilerini ulaştırmada yeni bir döneme giriyor. Bu dönem aynı zamanda görsel kültüründe artmasına, daha etkili tasarımlar yapılmasına etki ediyor. Artık bilgilerin daha hızlı ve daha çok kitlelere ulaşması gerektiği fark edilmiştir. Bunun sonucunda baskı sektörü yani basımcılık (matbaa) ihtiyaç haline gelmiştir. Ancak bu süreç de matbaanın bulunuşu ve faal olarak üretime geçmesi yıllar almıştır.

“Kâğıt yapımında üç temel unsur bulunur: Su, enerji ve selüloz lifleri. Selüloz lifleri, önceleri; ağaçlardan, otlardan, pamuktan, bambu ve şeker kamışından elde edilmekteydi. Günümüzde ise selüloz lifi üretiminde kullanılan başlıca hammaddeler; tahta, paçavra, işlenmemiş pamuk lifleri ve atık kâğıtlardır” (Becer, 2002:152). Gelişen ve değişen insan ihtiyaçları doğrultusunda kâğıt tüketimi gün geçtikçe hem ülkemizde hem de dış ülkelerde artmaktadır. Bunun neticesinde de kâğıt üretiminde yeni teknolojiler kullanılmakta ve çevreye duyarlı yeni ürünler ortaya çıkmaktadır.

Kaynak: <http://arkeolojihaber.net/tag/misir/page/2/> 15.09.2015

Resim 9: Papirüse Örnek

Kâğıt üretim tekniği ikiye ayrılır; kimyasal yolla ve mekanik yolla kâğıt üretimi yapılmaktadır. Mekanik yolla kâğıt üretiminde şu aşamalar gerçekleşmektedir. “Ağaçlar yaklaşık 1,5 metre uzunluğunda kütükler haline getirildikten sonra, dev silindirler üzerinde basınçlı suyla kabuklarından arındırılır. Bu kütükler daha sonra küçük parçacıklara ayrılmak üzere öğütücülere konur” (Becer, 2002:153). Mekanik yöntemle üretilen kâğıt, maliyeti düşük ve kullanımı sınırlı olduğundan ucuzdur. Genelde gazete kâğıtları olarak tercih edilmektedir.

Kimyasal yöntemle üretim, mekanikle üretime göre daha maliyetlidir. Buna karşın daha kullanışlıdır. “Kimyasal yolla kâğıt yapımında da ilk evre; ağaçların kütük haline getirilerek kabuklarının soyulmasıdır. Kütükler, daha sonra döner bıçaklarla ince yüzeyli yongalar haline dönüştürülür. Bu yongalar, büyük kazanlar içinde sülfite, sülfat ve soda gibi kimyasal maddelerle basınç altında pişirilir. Bu işlem sonunda yongalar, lifleri bir arada tutan lignin maddesinin erimesiyle kitsel bir yapı kazanır” (Becer, 2002:153).

2.1.1. Kağıdın Bulunuşunun Grafik Tasarım Sürecine Etkisi

Kâğıdın bulunması basılı iletişimin artmasına ve iletişimin daha fazla kitlelere ulaşmasına yol açmıştır. Çünkü kâğıt kolay ulaşılabildiğinden, kullanılabilirliğinden dolayı daha fazla tercih ediliyor. Özellikle kitap ve sanatsal çalışmaların basımının, kâğıt gibi bir malzemeye yapılması, bu tür çalışmaların gelişmesini ve kültürel etkilerini artırmasını kolaylaştırıyor. Böylece grafiksel tasarımlar daha fazla kitlelere ulaşarak kâğıtla birlikte basılı iletişimde daha çok önem kazanıyor.

3. BÖLÜM

3.1. Matbaacılık (Basım Endüstrisi)

3.1.1. Matbaacılığın Bulunuşu ve Tarihi

“Matbaacılık, metin ve görüntülerin genellikle kâğıt gibi yüzeyler üzerine basılarak çoğaltılma işidir”

(<https://tr.wikipedia.org/wiki/Matbaac%C4%B1%C4%B1k>12.09.2015).

“Basılması istenen bir materyale ilişkin yazılı ve görsel materyallerin belirli sanatsal özellikler gözetilerek bir araya getirilip düzenlenmesi, baskıya hazırlanması ve çoğaltılması işlemlerinin tümüne matbaacılık denir”

(<http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wpcontent/uploads/2015/03/Bask%C4%B1-Teknikleri-01-Tram.pdf>. 12.09.2015).

Kâğıttan başka birçok malzemeye de baskı yapılarak çoğaltma işlemi yapılmaktadır. “Matbaa yazı, resim veya şekilleri, kâğıt, deri, kumaş gibi malzemeler üzerine özel bir surette basarak çıkaran ve birden çok nüsha haline getirilmesini sağlayan makine veya sistem”

(<http://www.turkcebilgi.com/matbaa> 10.09.2015).

Bazı kaynaklara göre, Çinlilerin kâğıdı bulmasıyla birlikte, elle baskı uygulanarak görüntüyü çoğaltma sistemini kullanmış. Bu şekilde kâğıda baskılar yapılarak günümüz matbaacılığına temel oluşturmuştur.

“El yazması kitaptan basılı kitaba geçiş matbaanın icadıyla mümkün olmuştur. Matbaanın bilinen ilk örneğinin en eski zamanlardan beri Çin’de kullanıldığı bilinmektedir. Tahta kalıp baskısı denilen bu basım türü geleneksel Çin basımının temel aracıdır. Çin’de tahta kalıpla yapılan

baskının ilk örneği, dut ağacı kabuğundan yapılmış kalın kâğıttan elde edilmiş minyatür bir tılsım tomarıdır” (Dalkıran, 2013).

Günümüzde kullanılan modern matbaanın keşfi ise Avrupalı Gutenberg tarafından olmuştur. Gutenberg zahmetli ve pahalı olan el yazma vb. ilkel sistemlerden, modern matbaanın temeli olan hareketli baskı sistemi üzerine çalışmalar yapmıştır. Yazının icadı ile Gutenberg’in modern matbaayı bulması arasında Çinlilerin oyma ağaç baskıcılığı olsa da Gutenberg’in icadı olan tipo baskı sistemi, yazının ve yazılı iletişiminin değerini, kalıcılığını ve etkisini önemli ölçüde artırmıştır.

“Büyük mucit Johann Gutenberg iletişim tarihinin en önemli gelişmelerinden biri sayılan tipo baskı yöntemini 1438’de Avrupa’ya getirerek uygulamalarını yaygınlaştırmıştır. Bu yöntem, önceleri tahtadan daha sonraları bir kurşun alaşımından yapılan dökme harflerin, baskıdan sonra başka bir yazıda kullanılmak üzere saklandığı bir basım yöntemidir” ([https://tr.wikipedia.org/wiki/Johannes Gutenberg](https://tr.wikipedia.org/wiki/Johannes_Gutenberg) 10.09.2015).

Kaynak: <http://ansiklopedi.yenimakale.com/basim-hakkinda-bilgi.html> 25.09.2015

Resim 10: İlk Baskı Makinelerinden Temsili Örnek

Gutenberg'in matbaayı ya da diğerk bir söylemle bugünkü teknolojilerin en eskisi olan hurufatlarla yazılan tipo baskı sistemini keşfetmesi kısa sürede basımcılığın Avrupa'da yayılmasını sağlamıştır. Avrupa'nın sosyal, kültürel ve tekniksel gelişmesinde ve ilerlemesinde şüphesiz ki en önemli etken matbaanın icadı ve yayılmasıdır. Avrupa'da kısa sürede gelişen ve yayılan matbaa, ülkemize Osmanlı devleti döneminde 1729 yılında İbrahim Müteferrika tarafından açılan basımevi ile geldiği kabul edilmektedir. Daha öncesinde de ufak çaplı matbaaların kurulduğu ve basımlar yapıldığı da yazılmaktadır, fakat resmi olarak kabul edilen tarih İbrahim Müteferrika'nın matbaayı kurup baskı yaptığı yıl kabul edilmiştir. “ Bu matbaada ilk basılan eser, iki ciltlik ve 1442 sayfalık Arapça-Türkçe lügattir. Bin adet basılan bu kitabın adı ‘Kitab-ı Lügat-ı Vankulu’dur” (Aydemir ve Özhakun, 2014).

Matbaanın icadı yazının daha fazla kitlelere ulaşmasıyla, yazının insanlık için nasıl bir iletişim aracı olduğunun da önemini fazlasıyla fark ettirmiştir. Yazıyla başlayan uygarlık tarihi matbaanın bulunuşuyla daha fazla kitlelere yol gösterici olmuştur. Kültürel ve sosyal yaşantıların değişmesi daha da hızlanmıştır. Bilgiler daha fazla kitlelere daha hızlı ve orijinaline en yakın şekilde ulaşmaya başlamıştır. Bunun neticesinde grafik sanatı da fark edilip önem kazanmıştır. “Matbaanın icadı kütüphaneleri de olumlu etkilemiştir. Basımcılığın gelişmesiyle, kütüphanelerin önemi ve büyüklüğü artmıştır. Kütüphaneler, kısa zamanda, el yazması dönemin en büyük kitap koleksiyonlarında bulunan kaynaklardan daha fazla sayıda kaynağa sahip olmuşlardır” (Dalkıran, 2013).

Ülkemizde de basım teknikleri yurt dışındaki yeni teknolojilerle aynı doğrultuda kullanılmaktadır. Ağaç baskıyla başlayarak, endüstrileşmeyle beraber günümüzde kullanılan birçok yeni baskı tekniklerinin ülkemizde hızlı entegre edilebilmesi sağlanmıştır.

3.1.2. Ağaç Baskı Tekniği

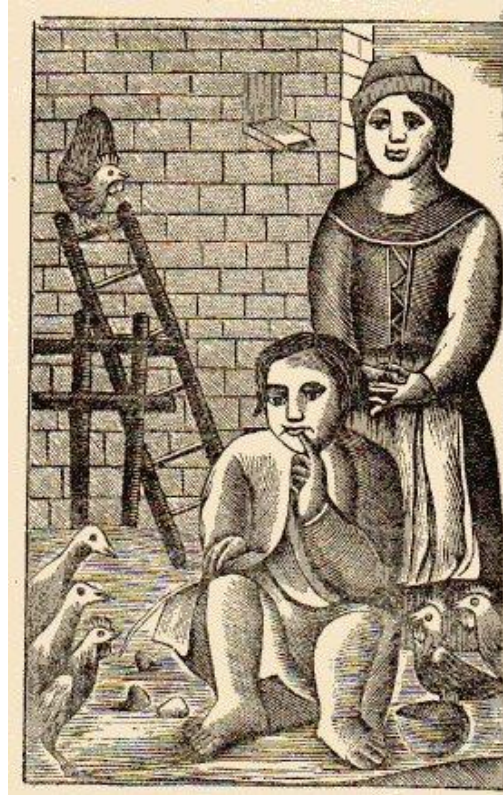
Kâğıdın bulunuşuyla beraber Çinliler yeni bir çoğaltma tekniği olan ağaç baskı tekniğini geliştirmiştir. Genelde resim ve sanatsal çalışmaların basımı için icat edilen ağaç baskı tekniği zamanla geliştirilerek yazıların çoğaltılması içinde kullanılmıştır.

“Ksilografi, ya da ağaç baskısı, ahşap levha kullanılarak, yüksek kazı tekniğiyle hazırlanan tahta kalıplarla gerçekleştirilmiş bir özgün baskı resim türü ve baskı tekniği. Ksilografi, ilk baskı tekniklerinden biridir. Çin’de bulunmuş ve geliştirilmiştir. Bu baskı tekniğinde; basılması istenilen şey tahta levhalar üzerine ters kazınıp kabartma hâline getiriliyor, daha sonra fırça ile mürekkep sürölüp, preslenerek kâğıda baskı yapılıyordu. Çin’de 8. yüzyılda kullanılan bu yöntem, Asya’dan batıya olan göçlerin etkisiyle Mısır ve Suriye’ye kadar yayılmıştı. Önceleri kumaş üzerine desen basmada, kâğıt kullanımının yaygınlaşmasından sonra da sırasıyla kitaplardaki resimlerin, resimlerle birlikte yazıların çoğaltılmasında kullanıldı.”

(<https://tr.wikipedia.org/wiki/Ksilografi#refmatbac.C4.B11.C4.B1ktarihi4>
17.11.2015).

Kaynak: <http://www.agaclar.net/forum/125082-post1.htm> 27.09.2015
Resim 11: 1577 Tarihli Woodcut [Ağaç Baskı] Örneği:

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Ksilografi> 17.10.2015
Resim 12: Ağaç Baskı Örneği 19. Yüzyıl

3.1.3. Tipo Baskı

“Tipo baskı sistemi, kâğıdın görüntüyü direkt baskı kalıbından aldığı baskı yöntemidir. Bu baskı yönteminin diğer bir adı da yüksek baskıdır. Yüksek baskı adını almasının sebebi nedeni baskı kalıbında basan yani kâğıda görüntüyü veren kısımlarla basmayan kısımlar arasındaki yükseklik farkındandır. Basan kısımlar basmayan kısımlardan yüksektedir” (Aydemir ve Özhakun, 2014).

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Tipo_bask%C4%B1 20.09.2015

Resim 13: Hurufatlar (metal harfler)

“Tipo baskı metal harflerle (hurufat) yapılan yüksek baskıya denir. Uzun ve zahmetli bir baskı hazırlık süreci gerektirir. Metal harflerin tek tek sayfa oluşturacak bir biçimde düzenlenmesi yöntemi kullanılır. Baskı hazırlık işlemi her ne kadar gelişim göstermiş olsa da günümüz masaüstü yayıncılık sisteminin sağladığı imkânlardan çok uzaktır. Tipo baskıda iki silindir bulunur. Bunlardan biri kalıp silindiri, diğeri baskı silindiridir. Doğrudan baskı sistemidir” (https://tr.wikipedia.org/wiki/Tipo_bask%C4%B1 20.09.2015).

“Tipografik baskı tekniğinde; fotoğraf, illüstrasyon, yazı, sembol vb. görsel unsurlar için ‘klişe’ adı verilen ve genellikle çinko, magnezyum ya da bakırdan üretilen kalıplar kullanılır” (Becer, 2002:132).

Kaynak: <http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wp-content/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-01.pdf> 10.10.2015

Resim 14: Dikey Hareketli Tipo Baskı Tekniği

Tipo baskı en eski baskı sistemidir. Günümüz teknolojileri arasında halen var olan bir sistemdir. Fakat bu sistem çok fazla kullanılmamaktadır. Kitap vb. yazılı materyaller baskısı yapılabilmektedir fakat daha seri ve kaliteli baskı yapabilen sistemlerin varlığından dolayı bu işlerde pek tercih edilmemektedir. Gofre, lak, numarator baskı, pilyaj ve perforaj gibi işlerde kullanılmaktadır.

3.1.3.1. Hurufat Tanımı

“Tipografik el dizgi yöntemi için tek tek dökülmüş harfler kullanılır. Burada bahsedilen harf terimine ise matbaacılık dilinde “hurufat” denilmektedir. Bu bilgiler çerçevesinde, matbaacılığın, tipografik sisteminde kullanılan harflere hurufat denir. Bu sistemde kullanılan harf çeşitleri de hurufat çeşitleri şeklinde adlandırılır” (Meb, 2011).

“ Basımda, baskı işinde kullanılan metal vb. bir maddeden yapılmış harf, rakam veya başka işaret kalıpları”

(http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=HURUFAT 10.11.2015).

Kaynak: http://galeri.netfotograf.com/fotograf.asp?foto_id=409831 20.10.2015

Resim 15: Tipo Baskıda Kullanılan Hurufatlar

Hurufatlar tek tek dizilerek tipo baskı kalıbı oluşturulmaktaydı ve bundan sonra baskı yapılmaktaydı. Hurufatların şekilsel özelliğinden de anlaşıldığı gibi yüksekte olan kısımlar görüntüyü oluşturan kısımlardır.

Kaynak: <http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wp-content/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-01.pdf> 10.10.2015

Resim 16: Hurufat Harf

3.1.3.2. Linotipi

“Tipografide otomasyon dönemi, Ottmar Mergenthaler’in 1886 yılında linotipi makinesini bulmasıyla başlamıştır. Adını ‘yazı satırının’ İngilizce karşılığından (line of type) alan linotipi; metnin, uzunluğu önceden saptanan satır blokları halinde dökülmesine dayalı bir dizgi sistemidir. Linotipi makinesi üzerinde tipografik karakterlerin işaretlendiği bir klavye bulunur. Dizgi operatörü klavyeye bastıkça; dikey kanalların içinde bulunan pirinç harf kalıpları (matris), yukardan düşerek bir düzlem üzerinde yan yana dizilir. Makinenin kazanında eriyen kurşun metali, dizilen satırın üzerine dökülür. Böylelikle her satır, kurşundan dökülmüş parçalar halinde ortaya çıkar. Harf kalıpları her döküm işleminden sonra yeniden kullanılmak üzere buldukları kanala geri gönderilir” (Becer, 2002:188). Tipografik işlemlerin hızlanmasına önemli etkenlerden bir tanesi olarak linotipinin icadı kabul edilmektedir. Bu sistemde matris adı verilen harfler, klavyeye bastıkça yan yana dizilerek anlamlı veya istenen kelimeler oluşturulmuştur.

3.1.3.3. Monotipi

Linotipinin bulunmasıyla birlikte otomasyonlaşan dizgi, monotipiyle birlikte harfler üzerinde düzeltme olanağı yakalamış ve hız kazandırmıştır. “Klavye ve döküm biriminden oluşan tam otomatik bir dizgi sistemi olan monotipi 1887’de Tolbert Lanston tarafından geliştirilmiştir. Klavye tuşuna basıldığında, kâğıt bir şerit üzerinde delikler açılır. Bu şekilde kodlanan şerit, döküm birimine komuta eder. Erimiş kurşun, kasada bulunan harf kalıplarına dökülür. Monotipi sisteminde, linotipinden farklı olarak, harfler tek tek değiştirilerek istenilen düzeltmeler yapılabilir. Monotipi makinesiyle dakikada 150 harf dökülebilir, 60 kadrat uzunluğunda satırlar dizilebilir” (Becer, 2002:189).

3.1.3.4. Fotodizgi

Fotodizgi sistemi 2'ye ayrılır.

Foto optik sistemler: “ yazı karakterleri; film,disk, şerit ve silindir gibi malzemeler üzerine kaydedilerek depolanır. Negatif harf imgeleri, fotodizgi sisteminde kalıp işlevi görür. Tipografik imgeler, fotografik film yada kağıt üzerine optik yolla yansıtılır. Böylelikle, tek kayıttan değişik boyutta yazılar dizilebilir” (Becer, 2002:189).

Foto tarayıcı sistemler de “ yazılar, foto optik sistemlerdeki gibi depolanır. Ama harfler; film ya da kağıt üzerine optik olarak yansıtılmayıp, elektronik olarak nokta ve çizgilere bölünür. Sayısal (dijital) hale getirilen tipografik karakterler, katod ışın tübüne yansıtıldıktan sonra film ya da fotoğraf kağıdı üzerine optik yolla aktarılır” (Becer, 2002:190).

“Bir ya da daha çok görüntüyü sırayla ve tekrarlanan pozlamalarla önceden belirlenen konumlarda bir baskı plakası ya da negatif üzerine mekanik olarak basılacak şekilde dizmeye yarayan makine veya alet.”(<http://terim.rehberim.gen.tr/terim/foto-dizgi-aleti-nedir-photo-compose-nedemek> 10.10.2015)

Foto dizgi sistemi, geleneksel dizgi yöntemlerine göre hızlı bir sistemdir. “ Fotodizgi sistemiyle saniyede beşyüz karakter dizilebilir. Fotodizgi, geleneksel dizgi yöntemleriyle karşılaştırıldığında hızlı, esnek ve oldukça verimlidir” (Becer, 2002:190).

3.1.3.5. Tipo Baskı ve Dizgi Sistemlerinin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi

Gutenberg'in tipo baskıyı bulması insanların iletişimi açısından çok önemli bir aşamayı ifade ediyor. Yazı ve kâğıdın icadı ile artan iletişim, kitap vb. kaynaklarının üretimini endüstrileşmeye götürüyor. Tipo baskı sistemi bu dönemde kitap vb. grafik tasarımı olan kaynakların, basımını serileştirip, basılı malzemelerin artmasını sağlamıştır.

Kitap basımı modern baskı tekniklerinden önce çeşitli yöntemlerle yapılırken, Gutenberg'in tipo baskı sistemini keşfi ile hurufatlarla tek tek elle dizgisi yapıp basılıyor. Bu yönetime monotipi, linotipi, fotodizgi gibi dizgi makinelerinin gelişmesi ekleniyor. Otomasyonlaşma dizgicilikte, yani yazıların kitap içindeki tasarımında zaman ve iş yükü bakımından önemli ölçüde kolaylıklar sağlamıştır. Kitap dizgileri yani yazı tasarımları dizgi otomasyonları kullanılarak, elle dizmeye göre daha hızlı, daha düzenli ve daha kontrollü yapılıyor. Bunun neticesinde dizgisi hızlı yapılan kitap vb. iletişim kaynakları baskıya daha erken girebiliyordu.

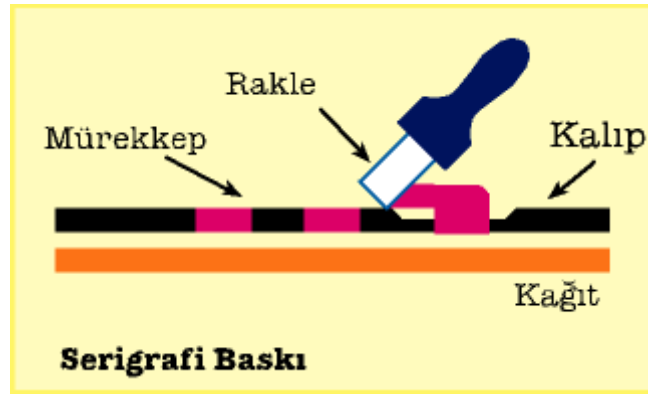
3.1.4. Serigrafi Baskı Tekniği

“Mürekkebin baskı eleğinin üzerindeki iş olan alanlardan bir sıyrııcı (rakle) yardımıyla geçirilerek herhangi bir baskı altı malzemesine transfer edilmesi yöntemine ‘serigrafi baskı’ denilmektedir. Diğer baskı sistemlerinden çok farklılık gösteren bu baskı tekniğinin diğer bir adı da ‘elek baskı’dır. Her türlü yüzey üzerine baskı yapabilme özelliği olan baskı sistemidir” (Aydemir ve Özhakun, 2014:25).

“Serigrafi, şablona dayalı bir baskı tekniğidir. Basılacak imgeyi oluşturan şablonlar elle kesilerek ya da fotoğraf tekniği ile hazırlanabilir. İpek, naylon, polyester kumaş (dacron) ya da ince dokulu tel yüzeyler tahta ya da çelik çerçeveler üzerinde gerilir. Bu çerçevenin içine konulan

mürekkep, rakle adı verilen kauçuktan yapılmış yayıcılarla açık gözenekli bölgelerden geçirilerek kağıda aktarılır” (Becer, 2002:140).

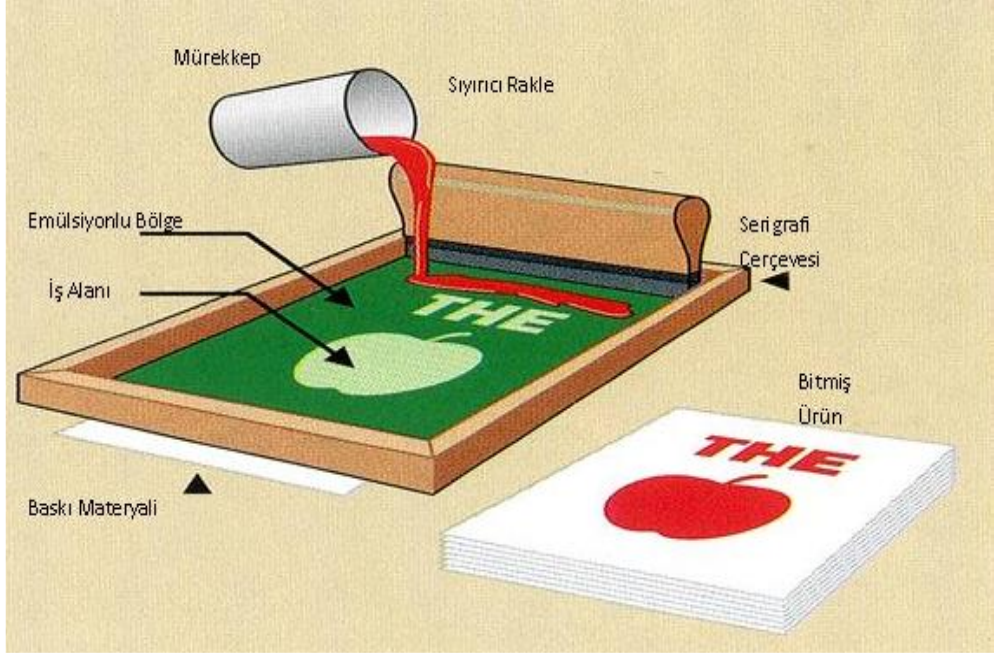
“Bir çerçeveye gerilen ince dokulu kumaş (ipek) ya da metal örgü üzerinde; basılacak şeklin içine rastlayan delikler açık bırakılır. Dış kısım delikleri ise, özel maddelerle kapatılır. Böylece oluşturulan şablon herhangi bir yüzey üzerine konulup, özel bir lastikle içine biraz mürekkep yayılarak, toplanınca açık deliklerden aşağı sızan boya şeklin yüzey üzerine çıkmasını sağlar” (Kansu, 1995).

Kaynak: <http://www.webdersleri.com/sayfa.asp?id=495> 20.10.2015

Resim 17: Serigrafi Baskı Tekniği

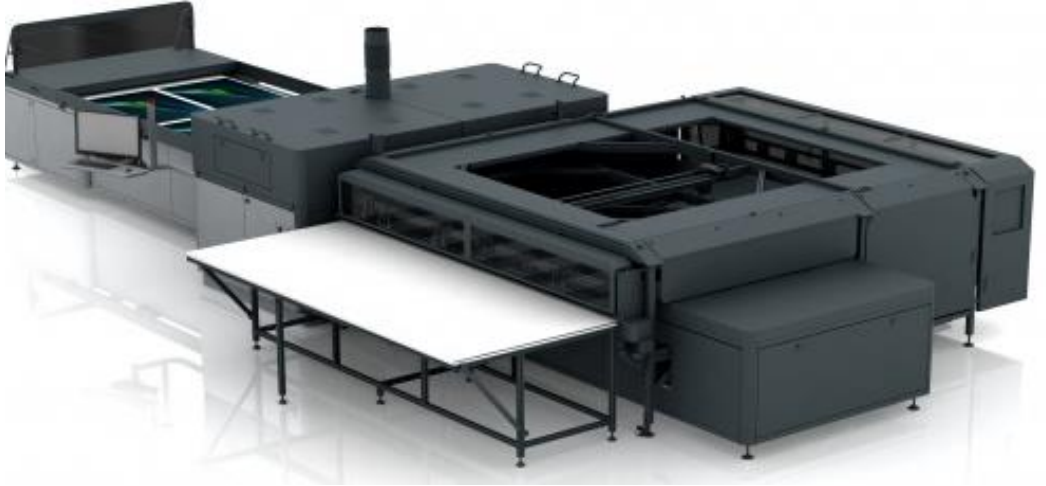
“Serigrafi baskı her türlü malzeme ve yüzeye uygulanabilir. Yuvarlak baskılar yapılabilir. Aynı zamanda matbaanın baskı yapamadığı metal, seramik, kumaş ve cam gibi malzemelere baskı serigrafi ile yapılır. Elektroniğin bel kemiğidir. Serigrafi sayesinde devre kartları daha net ve temiz olarak yapılmaktadır. Son yıllarda serigrafi endüstrinin olmazsa olmazları arasına girmiştir”(https://tr.wikipedia.org/wiki/Serigrafi 22.09.2015).

Kaynak: <http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wp-content/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-02.pdf> 10.10.2015

Resim 18: Serigrafi Baskı Tekniği

Serigrafi baskı otomatik ve manuel olarak yapılmaktadır. Diğer sistemlere göre yavaş baskı sistemidir.

Kaynak: <http://www8.hp.com/tr/tr/commercial-printers/scitex-presses/fb7600.html> 10.10.2015

Resim 19: Günümüz Serigrafi Makinesi

3.1.4.1. Serigrafi Baskı Sisteminin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi

Serigrafi baskı çok çeşitli yüzeylere baskı yapabilme imkanı sunuyor, bu sebeple diğer baskı tekniklerinin avantajlı olmadığı bir çok farklı alanda serigrafi baskı tekniği kullanılıyor. Sadece basım endüstrisinde değil direkt olarak birçok endüstri (tekstil, elektrik-elektronik, yapı) ürünlerinde de kullanılmaktadır. Bu sebeple farklı alanlarda da grafik tasarımın gerekliliğini gösterip, grafik tasarımını basılı iletişimin farklı mecralarına da taşıyabilmektedir. Bu baskı sisteminde yüzey ve tiraj etkenlerinin daha az etkili olmasından dolayı tasarımda çeşitli avantajlar sunmaktadır. Örneğin tekstil baskılarda farklı tipografik veya grafik tasarımlar yapıp basılmaktadır.

Kaynak: <http://shop.bittigitti.com.tr/products/dogal-tabii-tisort?lsrc=recentviews> 20.11.2015

Resim 20: Serigrafi Baskılı Tişört

3.1.5. Litografi Baskı

“Litografi (taşbaskı) tekniği 1796 yılında Bavyera’lı Alois Senefelder tarafından bulunmuştur. Bu baskı tekniğinin temel ilkesi, su ile

yağın birbirini reddetmesiydi: Resim ve yazılar düzgün yüzeyli özel bir taş üzerine yağ esaslı mürekkep ya da füzenerle çizildikten sonra taş yüzeyi önce arap zıkkı ve su ile ıslatılıyor, daha sonra yine yağ esaslı bir mürekkep merdane yardımıyla taş yüzeyine aktarılıyordu. Mürekkep yalnızca resim ve yazıların bulunduğu bölgelerde tutunuyor, boş yüzeylerdeki arap zıkkı/su karışımı yağlı mürekkebi reddediyordu. Daha sonra bir kağıt tabakası pres yardımıyla taş yüzeyine sıkıştırılarak baskı işlemi gerçekleştirilmiş oluyordu” (Becer, 2002:97).

“Taşbaskıya da litografi/litografya, kireçtaşı üzerine yağlı mürekkeple çizilmiş şekil ve yazıların basım sanatı. Taşbaskıya el litografyası da denir. Taşbaskı, modern ofset litografyanın başlangıcıdır. Taşbaskı tekniğinin esası, yağın suyu itmesi özelliğine dayanır” (https://tr.wikipedia.org/wiki/Ta%C5%9F_bask%C4%B1 25.09.2015).

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Kire%C3%A7_ta%C5%9F%C4%B1 28.09.2015

Resim 21: Litografi Baskı Kalıbı

“Litografi (taş-düz baskı) tekniğidir. Litografi, kitap baskıları, afişler dışında sanat eserlerinin röprodüksiyon baskılarında da kullanılmıştır. Tek renkli baskılarla birlikte, birden fazla rengin kullanıldığı büyük boy afiş baskıları yapmak mümkündür” (Meb, 2012).

Tipografik baskı ile yapılan işlerin zamanla litografik baskıda basımı tercih edilmiştir. Zaman içindeki yeniliklerle ofset baskının günümüzdeki teknolojisine ulaşmasına da temel olmuştur.

3.1.5.1. Litografik Baskı Tekniğinin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi

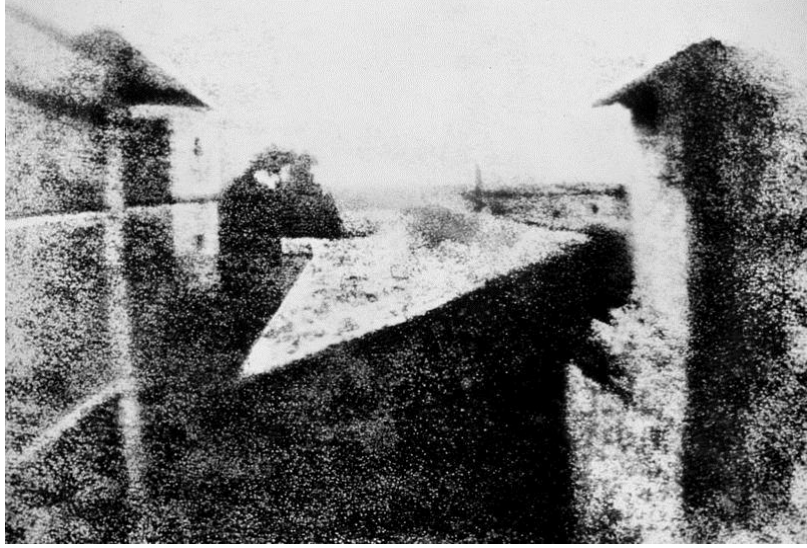
Modern ofset baskı tekniğinin en eski hali olarak karşımıza çıkan litografik baskı bulunduğu dönemin, sanatsal çalışmalarının çoğaltılması içinde önemli bir baskı tekniği olmuştur. Taş baskıda renkli baskı yapılabilmesi, dönemdeki birçok sanatçıya özgün eserlerini, renkli olarak sunma imkânı sağlıyor. Bu renkli baskılar sayesinde resim ve grafik sanatı daha çok sevilmiş, birçok kişiyi olumlu yönde etkilemiştir. Çalışmalara olan ilginin artmasıyla sanatçıların, grafik tasarıma yeni yaklaşımlar getirmesinin yolunu açmıştır.

3.1.5.2. Fotoğraf

Fotoğraf, anın resmedilmesi, görüntülü olarak kaydedilmesi olarak tanımlanmaktadır. Fotoğraf, bulunuşundan beri teknolojik gelişmelerle günümüzdeki dijital teknolojilere kadar ilerlemesini sağlamıştır.

“Fotoğraf makinesinin kökenleri icat edildiği 1839 yılından çok öncelere dayanmaktadır. Yaklaşık 30.000 yıl önce mağara duvarlarına çizilen ilk resimler, insanların yaşadıkları anı belgeleme duygusunu ortaya koyan ilk örneklerden sayılabilir. M.Ö. 4. yüzyılda Aristoteles *Problem* adlı çalışmasında, iğne deliği de denilen, küçük bir delikten elde edilen görüntünün oluşumunu yorumlamaya çalışmasıyla fotoğraf makinesinin atası sayılan camera obscuranın (Latince’de camera = oda, obscura = karanlık) temellerini atmış oldu. Camera obscuranın basit bir işleyişi vardır:

Bir duvarında küçük bir deliği olan bir karanlık odada, küçük delikten giren ışık, tam karşısında bulunan duvarın yüzeyine dışarıdaki manzaranın ters görüntüsünü yansıtır” (<http://www.sosyalbilim.com/2013/10/fotografin-icadi-ve-osmanlidaki-yansimalari/> 03.01.2016).

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Foto%C4%9Fraf> 03.01.2016

Resim 22: İlk Fotoğraf (1826)

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Foto%C4%9Fraf> 03.01.2016

Resim 23: İnsanlı İlk Fotoğraf (1838)

3.1.5.3. Fotoğrafın Grafik Tasarım Sürecine Etkisi

Fotoğraf bulunuşu, var olan nesnelere olduğu gibi resmetmesi bakımından gerçeklik hissi ile tasarımı etkilemektedir. Bazen birçok şeyi söze gerek olmadan ifade edebilen fotoğraf, bazen de ifade edilen sözleri destekleyerek grafik tasarımı sürecinde, hedef kitleyi etkileyen önemli unsurlardan biri olmuştur. Tasarımlarda ki önemli etkileri sebebiyle, dönemin ve günümüzün grafik tasarımcılarının, fotoğraf ve görüntü işleme bilgisine sahip olmaları afiş, broşür, kitap vb. tasarımlarında farklı ve etkili çalışmalar yapmalarını da etkili oluyor.

3.1.6. Tifdruk Baskı Sistemi

“Tifdruk dilimize, Almanca bir kelime olan ‘tiefdruck’ kelimesinden gelmiştir. Almanca tief (çukur), druck (baskı) kelimelerinin birleşmesinden oluşmuştur. Tifdruk baskı, adını kalıbının özelliğinden almıştır. Tifdruk baskı, 15. yy.’da Avrupa’da ortaya çıkmış bir baskı tekniğidir. Tahta kalıplara oyulan resimlerin içine mürekkep doldurularak yapılan baskılar, günümüz çukur baskı tekniğinin ilk temellerini oluşturur. Bu yöntemle resim ve şekillerin duvar, kumaş, halı, kilim gibi yüzeyler üzerine aktarılması sağlanmıştır” (Aydemir ve Özhakun, 2014, 14).

“Tifdruk baskı, özgün baskı resim tekniklerinden biri olan gravürün ticari biçimidir. Bu teknik, ilk kez 15. yüzyılda Almanya’da uygulanmaya başlanmıştır. Tifdruk baskının işleyiş sistemi şöyle açıklanabilir: Basılacak imge, metal kalıp üzerine kazınır ya da asitle yedirilerek oyulur. Daha sonra kalıbın bütün yüzeyi mürekkeple kaplanır ve yüzey üzerinde kalan mürekkep, silinerek temizlenir. Böylelikle kalıbın sadece kazınmış ya da oyulmuş yerlerinde mürekkep bırakılmış olur. Kalıp üzerine kağıt konularak

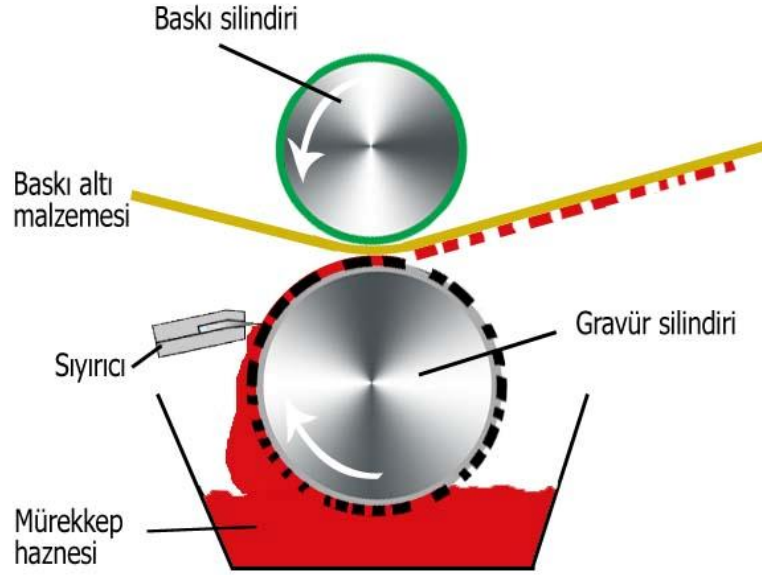
silindirik kazanlı bir presten geçirildiğinde, çukurda kalan bölgelerdeki mürekkep kağıt üzerine aktarılmış olur” (Becer, 2002:135).

Kaynak: <http://www.universalmakine.com/tr/urunsayfaları/asc-b.htm> 11.10.2015

Resim 24: Günümüzde Tifdruk Baskı Makinesi

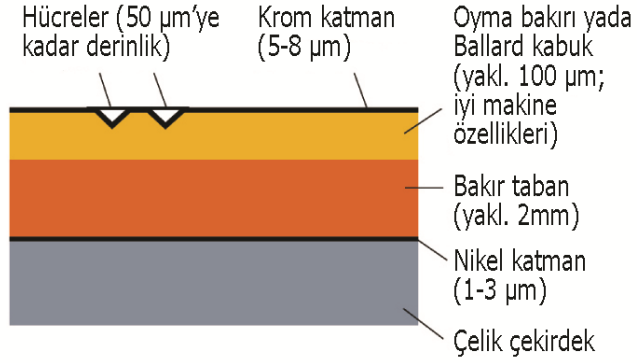
“Tifdruk (gravür baskı), uzun bir tarihsel sürece sahip. İlk kağıdın icat edildiği II.YY.’da MS 100. yılda Çin’de kullanılmaya başlandığı bilinen tifdruk/gravür baskı, 15.yy.da Avrupa’da gelişen Rönesans (yeniden doğuş hareketi) döneminde görüldü. O dönemde metal oyma ustaları tarafından geliştirilen gravürün Rönesans sanatçıları arasında yoğun ilgi gördüğü biliniyor. Rönesans dönemi ressamların kullandığı kazınarak hazırlanan resim baskısını, çukur baskının kaynaklarından biri olarak görmek mümkün” (Aşan, 2014).

Kaynak: <http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wp-content/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-02.pdf> 11.10.2015

Resim 25: Tifdruk Baskı Sistemi

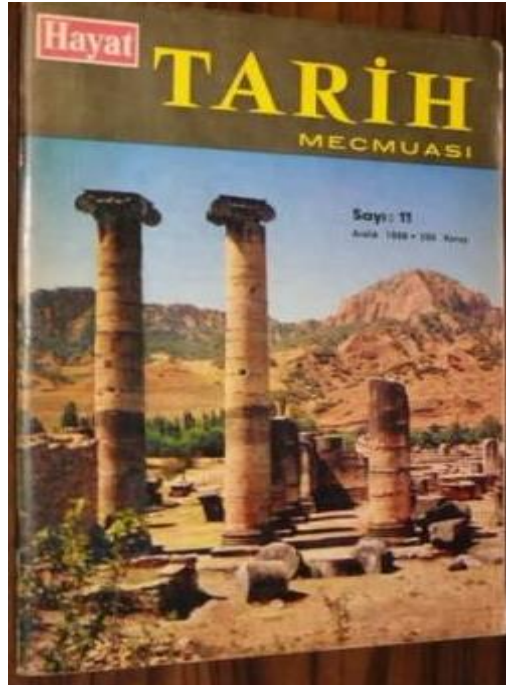
Çukur baskı sistemi olarak bilinmesinin sebebi; kalıp da bulun çukurların görüntüyü oluşturan çukurlar olmasındandır. Mürekkep çukurlara dolarak, direk olarak baskı altı malzemesine aktarılır. Aynı zamanda direk baskı sistemi olarak da gruplandırılmaktadır. Flekso baskıda olduğu gibi mürekkep haznesinde dönen gravür silindirindeki fazla mürekkebi sıyırın, doctor blade denilen malzeme bu sistemde de kullanılmaktadır. Fleksoyla benzer özellik gösterse de farklı olarak fleksoda plastik klişeler kullanılırken, tifdrukta bakır silindirler kullanılmaktadır. Bakır silindirlerin kullanılmasından dolayı pahalı bir baskı sistemidir.

Kaynak: <http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wp-content/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-02.pdf> 12.10.2015

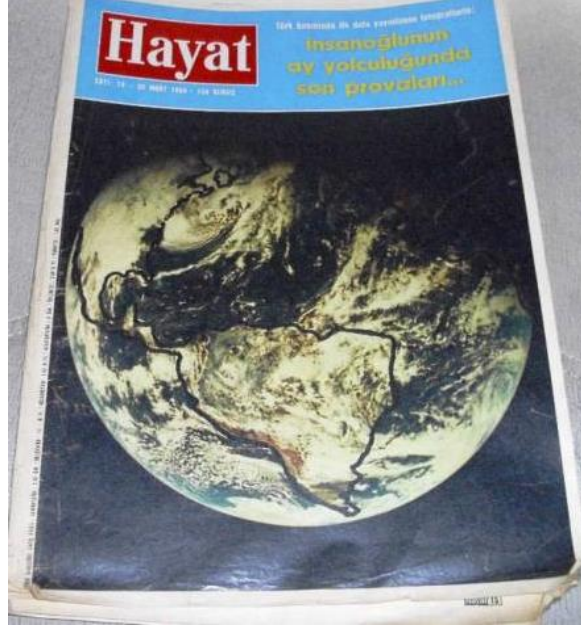
Resim 26: Gravür Kalıp Silindiri

Tifdruk baskı sisteminde, kâğıt – karton, alüminyum folyo vb. malzemelere yüksek kalitede ve yüksek tirajlarla baskı yapılabilir. Burada önemli olan unsurlardan bir tanesi baskı yapılacak yüzeyin düzgün olmasıdır. Tek kalıpla milyonlarca baskı yapılabilir. Dakikada metrelerce uzunluk da bobine baskı yapabilir.

Kaynak: <http://urun.gittigidiyor.com/kitap-dergi/hayat-tarih-mecmuasi-sayi-11-aralik-1966-87173264> 09.10.2015

Resim 27: Tifdruk Baskı Tekniği İle 1966 Yılında Basılmış Dergi

Kaynak: <http://urun.gittigidiyor.com/kitap-dergi/hayat-dergisi-sayi-13-1969-apollo-9-96565917> 09.10.2015

Resim 28: Tifdruk Baskı Tekniği İle 1969 Yılında Basılmış Dergi

Bu baskı sisteminde yüksek tirajlı baskılar da, ilk baskı ile son baskı arasında aynı kalitede yapılabilir. Kaliteli baskı görüntüsü alınmasından dolayı 1960 ve 1970'li yıllarda özellikle dergi, kitap vb. ürünlerin basımında da kullanılmıştır. Günümüzde ise genelde ambalaj sektöründe kaliteli ve hızlı baskı gerektiren işlerde kullanılmaktadır. Ambalaj sektöründe hızlı tüketim malzemeleri günümüzde fazlasıyla kullanılmakta ve kullanımı artarak sürekli hale gelmektedir, neticesinde tifdruk gibi; hızlı ve kaliteli baskı yapabilecek baskı sistemlerine ihtiyaç duyulmaktadır.

3.1.6.1. Tifdruk Baskı Sisteminin Grafik Tasarıma Etkisi

Sanatsal çalışmaların yapıldığı gravür baskı sistemi, dönemin sanatçıların çalışmalarını olumlu etkilemiştir. Çünkü bu baskı sisteminde aşındırılarak kalıbı oyma sistemi kullanılıyordu, bu da görüntünün daha detaylı ve daha net olmasını sağlıyordu. Sonucunda tasarımcı veya ressam yaptıkları çalışmalarda daha kaliteli görüntü elde edebiliyordu. Günümüzde

de tıfdruk, baskı sayısının yüksek olduğu birçok alanda basım yapılırken, ilk baskı ile son baskı arasında aynı grafiksel sonucu vermesi, bu baskı sistemini grafik sanatı açısından da önemli kılıyor.

3.1.7. Ofset Baskı Tekniği

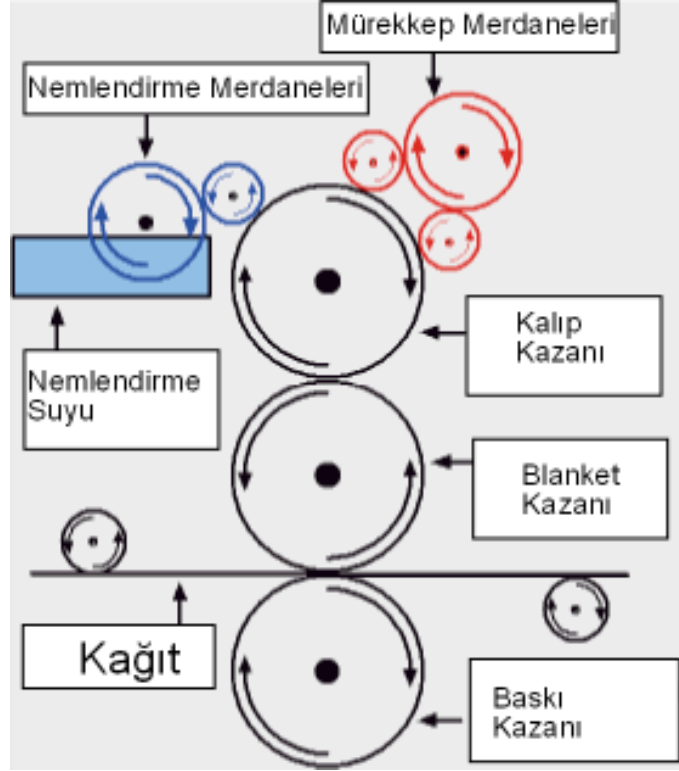
“Mürekkep verilen taş üzerine kağıt konularak presten geçirilince resim kağıda basılmış (transfer edilmiş) olur. Kalıpta basan ve basmayan yerler düz yüzeydir; bu nedenle bu tekniğe ‘düz baskı’ denir. 1905 yılında Amerikalı RUBEL, taş baskıyı geliştirme amacıyla rotatif bir makine üstünde çalışırken tesadüfen ofset baskıyı bulmuştur. Bu sistemde taş yerine metal plakalar kullanılmıştır” (Aydemir ve Özhakun, 2014).

Endüstrinin gelişimiyle birlikte baskı sistemleri de seri sistemlere, makineleşmeye yönelmiştir. Böylece taş (litografi) baskıdan ofset baskıya geçiş sağlanmışır. Ofsetle litografi baskı arasında önemli farklardan bir tanesi de ofset baskı da metal levhalar kullanılmışır, litografide ise taşlar kullanılmaktaydı. Litografi baskı dönemin yüksek baskı sistemi olan tipo baskıya nazaran düz baskı sistemidir. Yani baskı yapılan; görüntü olan yerlerle, baskı yapılmayan; görüntü olmayan yerler arasındaki yükseklik farkı sifıra yakın olduğundan bu baskı sistemine düz baskı sistemi denilmektedir. Ofset baskı tekniği, yağ ile suyun birbirini dengelemesi prensibine dayalı çalışan bir sistemdir.

“Ofset baskı dünyada en fazla kullanılan baskı tekniğidir. Yağ bazlı ofset mürekkebiyle nendendirme suyunun birbirini kabul etmemesi prensibine dayanır. Bu sistemde baskı kalıbında mürekkebi alan görüntülü kısım (iş olan yerler) ile mürekkebi kabul etmeyen (iş olmayan yerler) arasında gözle tespit edilecek bir yükseklik farkı yoktur. Ancak kalıp üzerinde mürekkeplenecek kısımlarla mürekkep almaması gereken kısımlar yağ su tepkimesi ile ayrılırlar. Bu sisteme endirekt baskı sistemi de denir.

Çünkü baskı malzemesi görüntüyü direkt baskı kalıbından değil blanket kazanında bulunan blanketten alır.”

(<http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wpcontent/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-01.pdf> 10.10.2015).

Kaynak: <http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wp-content/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-02.pdf> 12.10.2015

Resim 29: Ofset Baskı Tekniği

“Birçok baskı tekniği olmasına rağmen günümüzde en yoğun şekilde kullanılan baskı tekniği ofset baskıdır. Teknolojinin hızla ilerlemesi sonucunda son yıllarda hızla yerini dijital baskıya bıraksa bile halen kullanılmakta olan en yaygın baskı tekniği olarak yerini korumaktadır” (Ceylan ve Akengin, 2014).

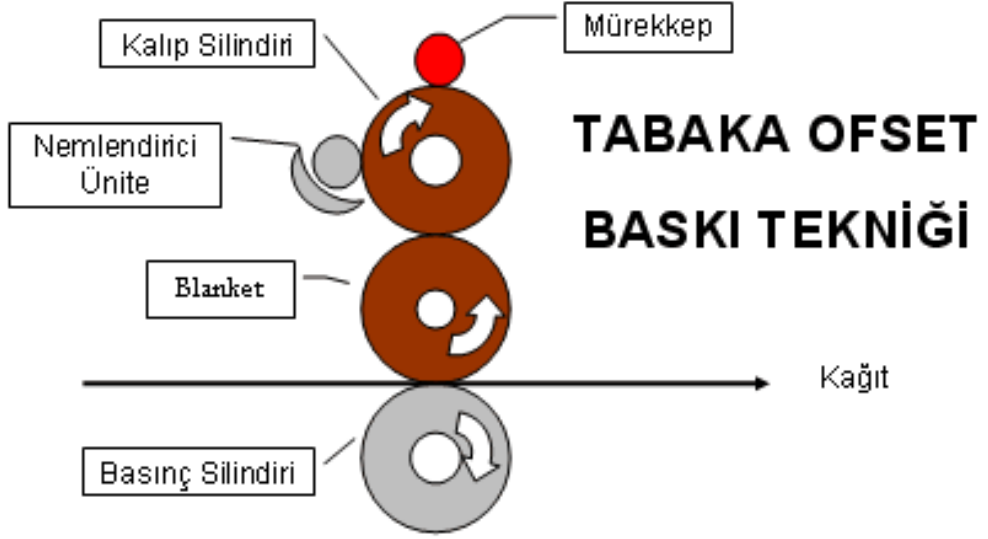
“Ofset baskı üç temel eleman içerir. Bunlar; kalıp kazanı (silindiri), blanket kazanı ve kağıdı blanket kazana ileten baskı kazanıdır. Kalıp kazanı, üzerine kalıbı bağlamak, ayarları yapmak ve gerdirmek için mekanizmaları olan bir yapıdadır. Bu sisteme mürekkepleme ve nemlendirme sistemleri bağlıdır” (Ulu, Köse ve Korkut: 2006).

Ofset baskı teknolojisi, işlerin çeşidine göre kendi içinde sistemlere ayrılmaktadır. Baskıya tabaka halinde giren baskı sistemine de tabaka baskı sistemi denilmektedir. Bu sistemde genel de tek yüze birden çok ünite baskı yapabilir; yani birden çok renk ve/veya lak ünitesi olabilmektedir. Birçok ünite eklenerek farklı materyallere baskı gerçekleştirilmektedir. Kâğıt-karton ve teneke ambalajı, afiş, broşür, kitap, dergi vb. ürünlerin baskıları yapılabilmektedir. Ofset baskı tekniği günümüzde değişen teknolojilerle çok hızlı ilerlemektedir. Taş baskıyla başlayan düz baskı sistemi, bugün orijinale en yakın halde, ihtiyaçlar dâhilinde metrelerce uzunluk da ve binlerce baskı yapabilen ofset teknolojisine dönüşmüştür. Yazılı ve basılı iletişimin bu kadar hızlı gelişim ve değişim göstermesi teknolojik yeniliklerinde devam edeceğini göstermektedir.

Kaynak: http://www.komori.com/contents_com/product/lith_a/ 10.10.2015

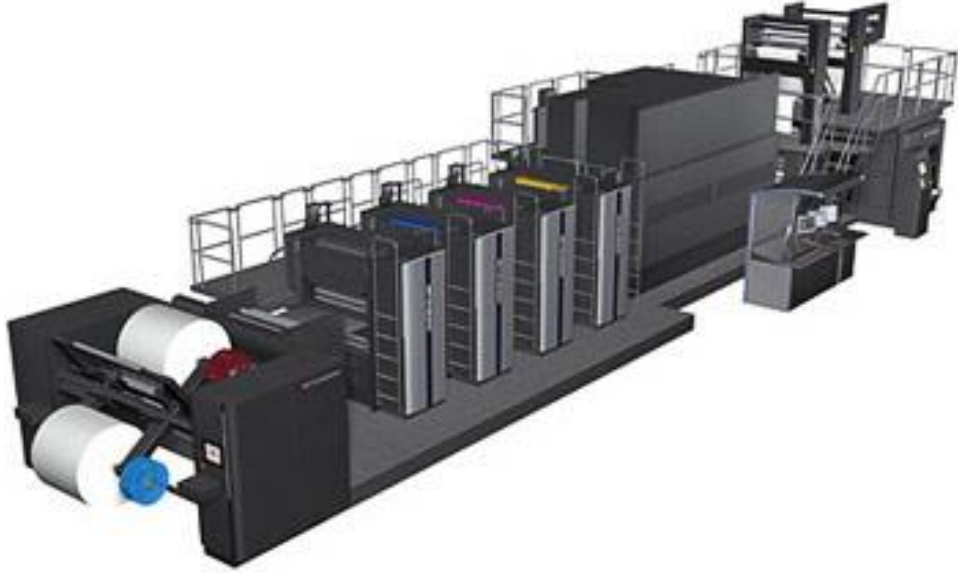
Resim 30: 2010’lu yıllarda Tabaka Ofset Baskı Makinesi

Kaynak: <http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wp-content/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-02.pdf>
12.10.2015

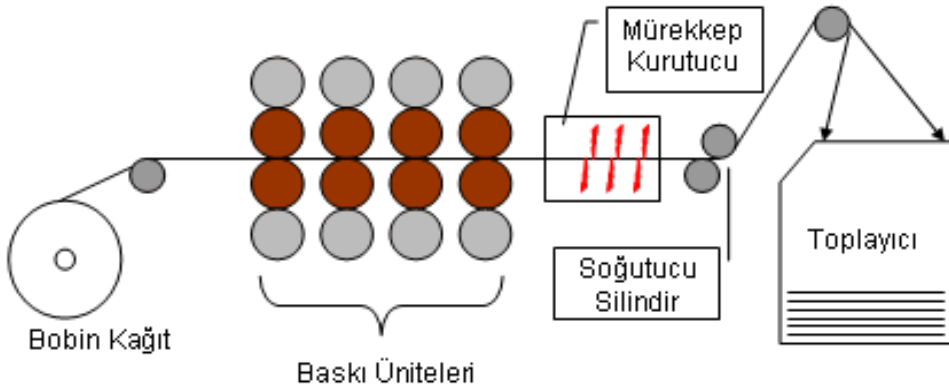
Resim 31: Tabaka Ofset Baskı Tekniği

Bir diğer ofset baskı sistemi de, tek geçişte kâğıdın her iki yüzüne de baskı yapabilen ve genel de kitap, dergi vb. işlerde kullanılan web (rotatif) baskı sistemi, bu baskıya bobin baskı sistemi de denilmektedir. Genelde baskıya, kâğıt bobin halinde girmektedir. Yüksek tirajlı işlerde kullanılabilir. Hızlı baskı sistemidir, bunun için gazete, dergi vb. hızlı basım gerektiren işlerde tercih edilmektedir. Birçok renk ve farklı kimyasal baskılar yapılabilir.

Kaynak: <http://www.mitra.com.tr/urun/87/index.html> 20.09.2015

Resim 32: Web Ofset Baskı Makinesi (2015)

Kaynak: <http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wp-content/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-02.pdf>
12.10.2015

Resim 33: Rotatif (Web) Ofset Baskı Tekniği

Kaynak: <http://www.ulker.com.tr/tr/markalar/cikolata-ve-cikolatalilar> 10.20.2015

Resim 34: Ofset Baskı Sistemiyle Basılmış Ambalaj Kutusu

Resim 35: Ofsette Basılan Karton Ambalaj Ürünleri ve Tasarımları

3.1.7.1. Ofset Baskı Sisteminin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi

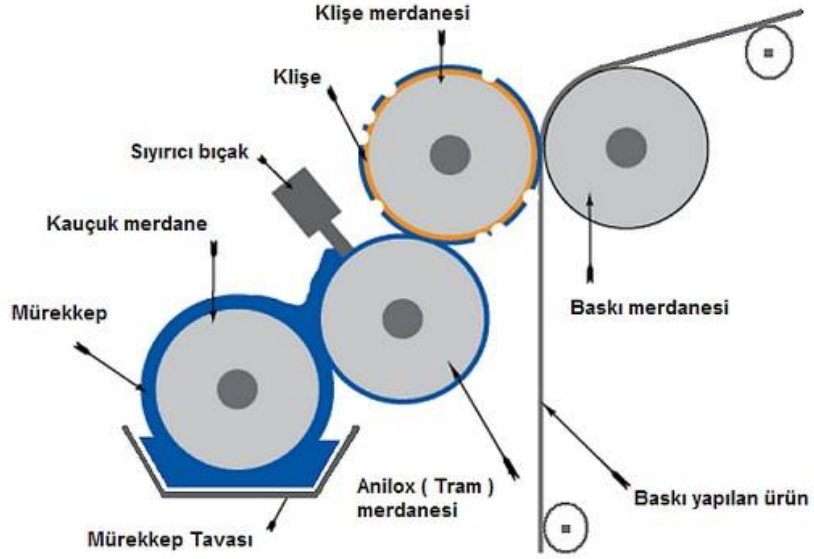
Litografi baskı sisteminde birçok renk baskı yapılabilmesinin grafik tasarıma yansıttığı olumlu sonuçları ofset baskıda fazlasıyla görmekteyiz. Ofset baskı daha teknolojik olması sebebiyle birçok rengi aynı anda daha hızlı basma ve farklı uygulamalar da basma imkânına sahip bir sistemdir. Bunlar; ekstra renk, yüzey koruma, laklama vb. uygulama sistemleridir. Bu uygulamalar ürünü korumak, güzelleştirmek gibi amaçlarla yapılırken grafik

tasarımının görünümünü de basılı malzeme üzerinde değer katıyor. Bu baskı sisteminde çok baskı yapılabilmesi ve diğer baskı sistemlerine göre daha düşük maliyetli olması sebebiyle birçok ürünün basımında tercih edilmektedir. Yani birçok grafik tasarımcısının, tasarımları bu baskı sisteminde basılı hale dönüşüyor. Yine ofset baskıda basılan yüksek tirajlı, kitaplar, dergiler, afişler ve ambalajlar tasarımcıların farklı boyutlarda düşünmelerini sağlıyor. Özellikle ambalaj ürünlerinde üç boyutlu düşünmek ve tasarımı ona göre çalışmaya yönlendiriyor. Böylece hedef kitlenin ihtiyacı da göz önünde bulundurularak, daha önce olmayan, daha kullanışlı yeni ürünlerin grafik tasarım çalışmaları yapılıyor. Böyle olması da grafik sanatçılarının, diğer baskı sistemlerinde olduğu gibi ofset baskıyı da bilmeleri, tasarım aşamasında olumlu yönlendirmeye sebep oluyor.

3.1.8. Flekso Baskı Sistemi

Flekso baskı yüksek baskı sistemidir. Yani tipo baskıda olduğu gibi, kalıpta görüntü olan yerler görüntü olmayan yerlere göre daha yüksektir. Bu baskı tekniğinde, tipo baskıya benzer ve farklı özellikleri olduğu bilinmektedir. Önemli ayırt edici özellikleri esnek kalıp ve düşük viskoziteli mürekkepler kullanılıyor olmasıdır. Genellikle ambalaj sektöründe kullanılan flekso baskı sistemi plastik yüzeyler, folyolara kağıt vb. malzemelere hızlı baskı yapabilmektedir.

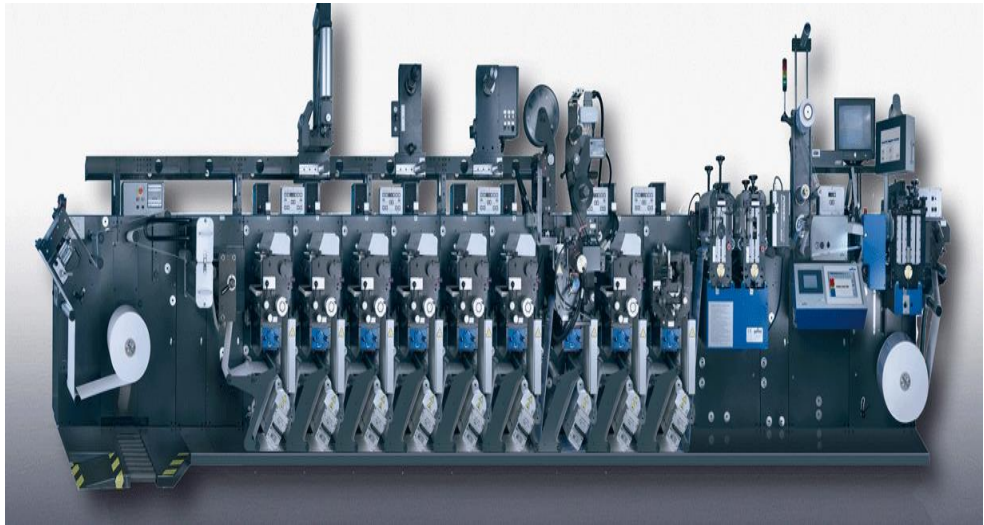
“Flekso baskı hızlı kuruyan mürekkepler ve esnek yapılı baskı kalıpları kullanılan, gelişmekte olan direk rotatif yüksek baskı sistemidir. 1970 yıllarının başlangıcından beri flekso baskı esnek ambalaj baskı pazarında büyük bir gelişme göstermiştir. Ambalaj işlerinde yaygın olarak kullanılma sebebi ekonomik ve kolay uygulanabilir oluşudur” (Aydemir ve Özhakun, 2014: 13).

Kaynak: <http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wp-content/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-02.pdf> 12.10.2015

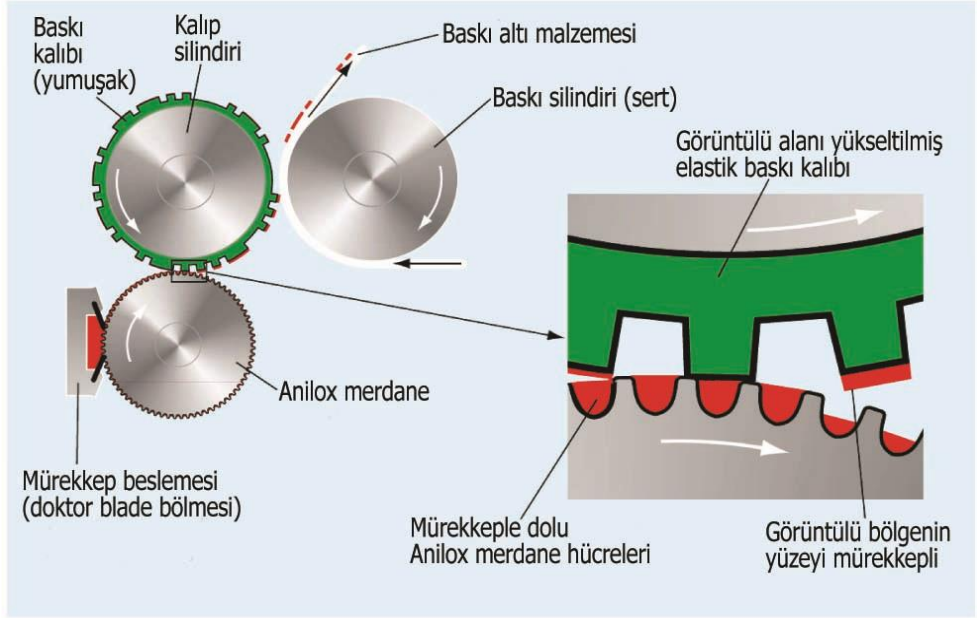
Resim 36: Flekso Baskı Tekniği

“Flekso baskıda; mürekkebin bulunduğu mürekkep haznesinin içerisinde dönen kauçuk merdane, mürekkebi aniloks (tramlı) merdaneye aktarır. Aniloks merdane, üzerindeki tram değeri oranında klişenin bağlı bulunduğu klişe merdanesine aktarır. Klişe merdanesi baskı merdanesine (ana merdane) temas ederek aradan geçen baskı altı malzemesine baskı yapar” (<http://fleksobaski.blogspot.com.tr/> 14.10.2015).

Kaynak: <http://www.matbaateknik.com.tr/gallus-em-280-flekso-baski-makinesi-kampanyasi/> 10.20.2015

Resim 37: Günümüzde Flekso Baskı Makinesi

Kaynak: <http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wp-content/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-02.pdf> 12.10.2015

Resim 38: Flexo Baskı Sistemi

Yumuşak kalıpların (klişelerin), mürekkep haznesinden boyayı alan aniloks merdaneye temas etmesiyle birlikte görüntünün renklenmesi sağlanır ve direkt olarak baskı altı malzemesine aktarılır. Burada aniloks merdanesinde fazla olan boya görüntüde bozukluk olmaması için klişeye değmeden alınmalıdır. “ Bu sistemde mürekkep direkt olarak, aniloks merdanesine transfer olduğundan fazla mürekkebin sıyırılması gerekir. Bu amaçla doctor blade sistemi kullanılır. Doctor blade, aniloks merdanesinin yüzeyinde fazla mürekkebi sıyırmaya yarayan bıçaktır” (Aydemir ve Özhakun, 2014: 14) Flekso baskı sisteminde su ve solvent bazlı mürekkepler kullanılmaktadır. Rotatif sisteme sahip olan flekso baskı makineleri bobin kağıt, plastik vb. maddelere baskı yapabilir. Bu sayede hızlı baskı sistemidir.

3.1.8.1. Flekso Baskı Sisteminin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi

Günümüz dünyasında özellikle ambalaj tüketimi gün geçtikçe artmaktadır. Ambalaj sanayinin bir kolu olan fleksibül ambalajı yurtdışı ülkelerde ve ülkemizde gün geçtikçe ihtiyaçlar doğrultusunda flekso baskı sistemleriyle gelişmektedir. Özellikle etiket ve ambalaj sanayinin ihtiyaçlarına büyük ölçüde cevap verebilen bir sistemdir. Ambalaj tüketimiyle beraber etiket kullanımı da artıyor. Müşterilerin ürünleri tercihinde, etiketlerde önemli bir tercih sebebi haline gelmiş durumda, bunu bilen grafik tasarımcılar etiket tasarımında hedef kitle ihtiyaçlarına karşılık verebilecek çalışmalar yapmaktadır. Bu da, tasarımcıların daha farklı daha yaratıcı çalışmalar yapmalarının önünü açmaktadır. Grafik tasarımcısı, ürünü ve hedef kitlesini daha yakından tanıyıp ona göre tasarım yaparak tasarıma yeni yaklaşımlar katmaktadır.

3.1.9. Dijital Baskı Tekniği

“Genel anlamda, renk ayrımı sistemlerine özel bir kalıp, film ya da klişeye ihtiyaç duymaksızın basılmak istenen işin renkli veya renksiz direkt gönderilip baskının yapılabileceği sisteme verilen addır. Bütün baskı sistemleri gibi grafik-baskı-baskı sonrası adı altında 3 aşamada dijital baskı işlemi yerine getirilmektedir. Dijital baskıda baskı öncesinde artık film kullanılmıyor. Banyo yok, tarama yok, deneme çekimleri yok. Görüntü fotoğraf makinesinden bilgisayara, oradan da direkt olarak baskıya aktarılıyor. Bu durumda düşük tirajlı işlerin maliyeti otomatik olarak çok aşağıya çekilmiş olduğu için özellikle ofset baskıya kıyasla tercih nedeni olmaktadır. Bunun yanında düşük tirajlı işlerde zaman yönünden de çok fazla avantajları bulunmaktadır. Dijital sistemle ister 1 adet, ister 1000 adet baskı yapmak mümkün olduğu için, bizim sabit maliyetler dediğimiz unsurları ortadan kaldırmak çok önemlidir” (<http://egebasim.com.tr/musteri4.php> 03.01.2016).

“Bilgisayarda yapılan çalışmaları (Resim, Grafik) başka bir işlem gerektirmeksizin bilgisayardan direkt basılan işlere dijital baskı denir. Dijital baskının diğer baskı tekniklerinden farkı ilk olarak bilgisayarda hazırlanan bir işi kalıp çekimsiz, montajsız, banyosuz doğrudan almasıdır. Bu hem zaman hem de ekonomik olarak kazanç sağlar (<http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wpcontent/uploads/2014/05/Dijital-Bask%C4%B1.pdf> 10.10.2015).

“Dijital baskı, bilgisayar ortamında hazırlanmış ya da bilgisayar ortamına aktarılmış tasarımların ve fotoğrafların gelişmiş baskı teknolojileri ile kaliteli ve hızlı bir şekilde değişik materyaller üzerine aktarılmasıdır. Dijital baskıda klasik baskılarda olan klişe hazırlık söz konusu değildir. Dijital baskı, etkileyici bir elektronik sanat içeriyor.” (Aşan, 2014)

Dijital baskı günümüzde maliyet, tiraj, zaman vb. kriterlerdeki avantajları sayesinde kullanımı gün geçtikçe artmaktadır. Bazı kaynaklara göre gelecekte daha da artış gösterecektir. Teknolojik gelişmeler sayesinde bilgisayar karşısında vakit geçirme süremiz gün geçtikçe artmaktadır. Bu durumda dijital teknolojileri baskı alanında da gerek küçük gerek büyük ebatlı baskı makinelerini kullanmaya yönelmektedir. Özellikle son yıllarda 3 D, yani 3 boyutlu dijital yazıcıların piyasaya çıkıyor olması, bu makinelerin basım vb. sektörleri önemli ölçüde etkileyeceği anlaşılmaktadır. “3-D, dijital baskının yepyeni bir kulvarı olarak karşımıza çıkıyor. Dijital programda tasarlanan bir ürünün özel malzemeler kullanılarak inkjet / mürekkep püskürtme teknolojisinin de yardımıyla ürünün biriktirilerek üretilmesini sağlayan 3-D bütün üretim sistemlerini gelecekte etkilemeye aday” (Aşan, 2014).

Ambalaj basımcılarının bir kısmı 3 d baskı teknolojilerini üretim sistemlerinde kullanmaktadır. 3 d baskı teknolojisi, üreticiler açısından yeni tasarım ve proje geliştirmeleri açısından büyük önem taşımaktadır.

“3-D baskının ambalaj üreticileri tarafından hızla benimsenmesi söz konusu; çünkü üç boyutlu üretim plastik ambalaj üreticisine yeni projeler geliştirmede büyük bir esneklik ve zaman olanağı sağlıyor” (Pack Converting, 2014: 22).

Kaynak:<http://www.dijitaltekstilbaskimakinesi.com/dijital-baski-makinesi-elektronik-hatalar/>

15.10.2015

Resim 39: Günümüzde Dijital Baskı Makinesi

3.1.10. Elektrofotografik Baskı

“Günümüze gelindiğinde elektrofotografik tekniği çeşitli alanlarda kullanılan önemli bir endüstriyel teknoloji haline dönüştü. Bugün elektrofotografik baskıda ileri teknoloji ürün alternatiflerini görmek mümkün... Elektrofotografik baskıda bilgiler, elektrofotografik silindirlere aktarılır ve kuru ya da sıvı toner kullanılarak basılır. Bir statik elektrik ile şarj edilir. Dönen lazer ışını ortaya çıkar. Fotoiletkenin ışığa duyarlı yüzeyi bir demet şeklinde lazer ışımına maruz kalır. Basılacak görüntüyü taşıyan fotoiletken, yazıcı yoluyla hareket ederek kâğıt ile aynı hızda döner. Toner zıt bir yük taşır kâğıda. Kâğıt fotoiletkenin altında hareket ettikçe, toner

parçacıkları kağıt yüzeyine görüntüyü çeker. Son adımda, toner ısı ve basınç ile kağıt üzerine sabitlenir” (Aşan, 2014).

Kaynak: <http://www.uruninceleme.com/?p=1520> 10.10.2015

Resim 40: Günümüzde Elektrofotografik Baskı Makinesi

3.1.11. Mürekkep Püskürtme (ink-jet baskı)

“Mürekkep püskürtme/ink-jet, basılacak görüntünün bir ya da daha fazla baskı kafasına memelerden yürüyen küçük mürekkep damlacıklarının baskı malzemesinin yüzeyine püskürtülmesinden oluşan dijital baskı tekniği. Ink-jet dijital baskı tekniği ile kağıt, plastik yüzeyler de dahil geniş bir yelpazede ürüne baskı uygulanıyor” (Aşan, 2014).

Kaynak: <http://www.dijitalbaskisistemleri.net/yeni-hp-latex-370-video/> 10.10.2015

Resim 41: Mürekkep Püskürtmeli Dijital Baskı Makinesi (2015)

3.1.12. Elektrostatik Baskı

“Baskı sistemi lazer yazıcılarla aynıdır. Tek farkı tambur yerine baskı malzemesi üzerine elektrostatik yüklenmektedir”

(<http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wpcontent/uploads/2014/05/Dijital-Bask%C4%B1.pdf> 10.10.2015).

Kaynak: <http://dijitalbaskirehberi.blogspot.com.tr/> 10.10.2015

Resim 42: Elektrostatik Dijital Baskı Makinesi (2015)

3.1.13. Termal Transfer Teknolojisi

“Termal yazıcılarda, üzerinde boya bulunan bir bandın rulo halinde sarıldığı kasetler kullanılır. Bu boya bandı, ısıtıcı (termal) kafalar ve baskı malzemesi arasındadır. Baskı malzemesi hareket ederken, termal kafaya 200 – 500 g/m²’lik bir basınç uygular. İsteki noktaya karşılık gelen ısıtıcı kafa ısınarak bant üzerinde boyayı eriterek malzeme üzerine transfer eder” (<http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wpcontent/uploads/2014/05/Dijital-Bask%C4%B1.pdf> 10.10.2015).

Kaynak: http://www.pako.com.tr/asp/show_stock.asp?Product_ID=KODAK%20305%20Printer 10.10.2015

Resim 43: Termal Transfer Baskı Makinesi (2015)

3.1.14. Lazer Yazıcılar

“Lazer yazıcıların çalışma sistemi şöyledir: Foto iletken malzeme ile kaplı bir tambur (dram) ilk önce elektrostatik yüklenmekte, sonra tamburu tarayan bir lazer baskı yapmayacak alanları deşarj etmektedir. Sonraki işlemde tambur üzerine kuru toner transfer edilmekte ve tambur üzerinde

kağıda aktarılmaktadır. Son olarak toner yüksek ısıda kağıt üzerine sabitleştirilmektedir. Renkli lazer yazıcılarda bu işlem dört defa yapılmaktadır. Inkjetlere göre daha hızlıdır.”

(<http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wpcontent/uploads/2014/05/Dijital-Bask%C4%B1.pdf> 10.10.2015).

Kaynak: <http://www.dijitalbaskisistemleri.net/kucuk-ofisleri-buyuten-yardimcilar-xerox-workcentre-60256027/>
10.10.2015

Resim 44: 2010’lu Yılların Lazer Yazıcısı

3.1.15. Dijital Ofset

“Dijital Ofset, baskı tekniği bakımından susuz ofsettir. Susuz ofset (waterless) kalıpları kullanılır. Ofset sisteminde suyun kullanılmaması, kalitenin önemli derecede artmasını sağlar. Dijital Ofset, konvansiyonel ofset gibi indirekt baskı sistemidir. Yani pozlandırılan kalıp mürekkebi alır, görüntüyü ters olarak kauçuğa aktarır. Kauçuk da görüntüyü baskı kazanı üzerindeki malzemeye düz olarak basar”

(<http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wpcontent/uploads/2014/05/Dijital-Bask%C4%B1.pdf> 10.10.2015).

Dijital ofset baskı sisteminde geleneksel ofset baskıdan harici olarak su, yani nemlendirme kullanılmamaktadır ve bütün işlemler dijital olarak yapıp baskı direk gönderilmektedir. Bu da baskı sisteminde görüntü kalitesini artırmaktadır. Yapılan tasarımlar ve görüntüler fazla işlem görmeden su kullanılmadan çıktı haline dönüştüğü için görüntü kalitesi de

artmaktadır. Yapılan araştırmalar yakın gelecekte dijital ofset ve diğer dijital teknolojilere olan talebin daha da artacağını ve hayatımızda önemli yer kaplayacağını göstermektedir. Burada bu talebin artmasıyla beraber bir diğer önemli talep ve önem artışı da grafik bilgisi ve tasarımın da olacağını göstermektedir.

Kaynak: <http://www8.hp.com/tr/tr/commercial-printers/indigo-presses/3550.html> 12.10.2015

Resim 45: Dijital Ofset Makinesi (2015)

3.1.15.1. Dijital Baskı Teknolojilerinin Grafik Tasarım Sürecine Etkisi

Dijital baskı teknolojilerinin çıkması, yapılan tasarımları, yazıları hızlı baskıya alma şansını sunuyor. Diğer baskı tekniklerinde işin basımının olması için yüksek tirajlı ve basım tekniğine uygun olması gerekiyordu ki düşük maliyetli olsun. Fakat dijital baskı teknolojilerinde artık yüksek baskı miktarına gerek olmadan baskı alabilmekteyiz. Bu da yaptığımız tasarımları basılı olarak görmemizi ve tasarımlara yenilikler katabilmemizi sağlıyor.

Dijital baskı sisteminde, grafik tasarımların kısa sürede hedef kitlelere ulaşması sağlanıp hızlı şekilde dönüş alınabiliyor. Düşük maliyetli olması, anında baskı alabilmek tasarımcıların, tasarımlarında zaman ve maliyet gibi kriterlere takılı kalmadan tasarımlarının önünü açıyor. Hayal edilebilen, düşünülebilen birçok tasarım, birçok yerde rahatlıkla ulaşabildiğimiz dijital yazıcılarla, çeşitli malzemelere basımı yapılarak, yeni fikir ve tasarımlar ortaya çıkmaktadır. Yeni yaklaşımlar grafik tasarımcıları daha üretken ve daha hızlı olmalarını, aynı zamanda teknolojiyi daha iyi takip etmelerini gerektiriyor. Bu da grafik tasarımın da yaratıcı çalışmalar yapılmasının önünü açıyor.

4. BÖLÜM

4.1. Tasarım

“Tasarım bir ürünün tamamının veya bir parçasının çizgi, şekil, renk, biçim, doku, malzemenin esnekliği veya süslemesi gibi insan duyuları ile algılanabilen çeşitli unsur ve özelliklerin oluşturduğu görünümdür “ (http://www.turkcebilgi.com/tasar%C4%B1m_nedir 03.01.2016).

“Tasarım (dizayn, İng. design) bir planın, bir nesnenin ya da bir inşa süreci içinde (mimarî çizimler, mühendislik çizimleri, iş süreci vb.) meydana getirilmesine denir” (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Tasar%C4%B1m> 03.01.2016 22:31).

“Tasarılama, zihinde hazırlanan bir düşünceyi ve bir eylemi gerçekleştirmektir. Tasarım ise, zihinde tasarlanan bir düşüncenin bir eserin ilk biçimi sayılabilmektedir. Tasarımın tam olarak ifade edilmesi için zihinde tasarı halindeyken olgunlaşıp geliştirilmesi gerekmektedir”(Tepecik, 2002:75).

Tasarımcı, tasarımında gereken çeşitli araştırmaları yapıp ve gereken unsurları bir araya getirerek başlamalıdır. Tasarımlar endüstri, grafik, mimari vb. alanlarda ihtiyaçlardan yola çıkarak yeni ürünler ortaya çıkarmak için yapılmaktadır. Bu ürünlerde kullanım ve kalıcılık için; en önemli noktalardan bir tanesi ihtiyaçlara göre yeni şeyler düşünebilmek ve bunu en doğru şekilde sunabilmektir.

5. BÖLÜM

5.1. Grafik Tasarımı

“Grafik tasarım bir mesajı iletmek, bir görseli geliştirmek veya bir düşünceyi görselleştirmek için metnin ve görsellerin algılanabilir ve görülebilir bir düzlemde, iki boyutlu veya üç boyutlu olarak organize edilmesini içeren yaratıcı bir süreçtir. Baskı, ekran, hareketli film, animasyon, iç mimari, ambalaj tasarımı gibi birçok ortamda dijital veya dijital olmayacak bir şekilde uygulanabilir”

(https://tr.wikipedia.org/wiki/Grafik_tasar%C4%B1m 03.01.2016).

“Grafik tasarım, görsel bir iletişim sanatıdır. Grafik tasarım ürünleri; yazı, resim ve fotoğraflarla geniş halk kitlelerini bilgilendirirken estetik açıdan eğitmekte de etkin rol oynar. Günümüzde grafik tasarım ürünlerinin anlatım gücü, diğerlerini aşmıştır. Farklı dillerde konuşan veya okuma yazma bilmeyen insanlar, grafik simgeler aracılığıyla birbirini anlayabilmektedir” (Meb,2013).

“Grafik tasarım, görsel bir iletişim sanatıdır. Birinci işlevi de, bir mesaj iletmek, bir ürün ya da hizmeti tanımaktır. Grafik tasarım terimi ilk kez 20. Yüzyılın ilk yarısında metal kalıplara oyularak yazılan ve çizilen daha sonra da çoğaltılmak üzere basılan görsel malzemeler değil; film aracılığıyla perdeye yansıtılan, video ile ekrana gönderilen ve bilgisayarlar yardımıyla üretilen görsel malzemelerde grafik tasarım kapsamı içine girmiş ve bu terimin anlamı oldukça genişletilmiştir. Bugünün grafik tasarımcısı; kaligrafi sanatçılarının, baskı ustalarının ve zanaatçıların geleneğini sürdüren bir meslek adamıdır” (Becer, 2002:33).

“Grafik ve tasarımın tarihi, MÖ 14,000'ler de yapılmış mağara resimlerine ve İÖ 4.yy'da yazının başlamasına dayandırılabilir. Sonraları daha çok el yazması dini içerikli kitaplar ilk yayınlar olacaktır. Johann Gutenberg'in Avrupa'da 1450'lerde hareketli matbaayı icadı ile kitaplar yaygınlaşmaya başlamıştır”
(https://tr.wikipedia.org/wiki/Grafik_tasar%C4%B1m 03.01.2016).

“Grafik tasarımın amacı hem iletişimi, hem de estetik kaliteyi en üst düzeye çıkarmaktır. Tasarımda mesajın doğru ve etkili olabilmesi için tasarım ilkelerinin bilinmesi ve bu bilgilerin nasıl işlenmesi gerektiğinin öğrenilmesi gerekir” (Becer, 2002:34). Bu bilgiler ışığında doğru tasarımla yapılan basım işlemi doğru etkiler bırakabilir.

“Grafik kelimesi, resim veya yazıya ait, tam tasvir olunmuş canlı, yazıya uygun şekillere ait, şekli çizgili olarak tarif edilmektedir. Grafik kelimesi genel anlamı ile tüm sanatsal teknik ve endüstriyel resim yazı ve çizimleri, çoğaltma tekniklerini, baskı için boyama ve çizim teknikleriyle yapılan resimleri kapsayabilmektedir. Bu nedenle grafik sanatlar denince yazılmış, çizilmiş baskı amacıyla resmedilmiş özgün resimlerle bunların üretilmişleri anlaşılmaktadır” (Odabaşı, 2002:17).

Kaynak: <http://www.komilizeytinyagi.com.tr/bizi-taniyin/komiliden-haberler/yeni-ambalaj> 20.11.2015

Resim 46: Komili Zeytinyağı Etiket Grafiği Tasarımı

Kaynak: <http://www.ulker.com.tr/tr/markalar/margarin-ve-sivi-yaglar> 20.10.2015

Resim 47: Ülker Yağ Etiket Tasarım Örneği

“Grafiker Almanca Graphiker kelimesinin karşılığı, Grafik Tasarımcı ise İngilizce Graphic Designer kelimesinin karşılığı olup aynı manaya gelmektedir. Grafiker veya Grafik tasarımcı unvanına sahip olabilmek için eğitimden geçmek gerekmektedir”

(https://tr.wikipedia.org/wiki/Grafik_tasar%C4%B1m 03.01.2016).

Kaynak: <http://www.ulker.com.tr/tr/markalar/cikolata-ve-cikolatalilar> 20.10.2015

Resim 48: Ülker Çikolata Kutusu Tasarım Örneği

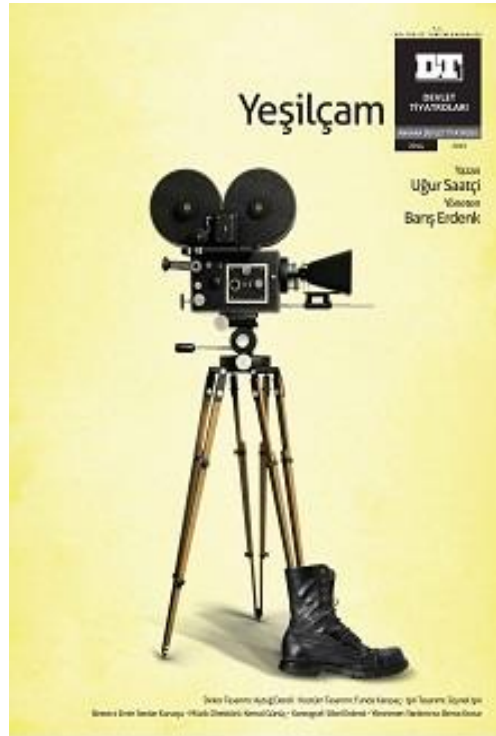
“Grafik tasarımcı, sözcükleri ve görüntü unsurlarını görsel bir iletişim oluşturacak biçimde bir araya getiren kişidir. Bu unsurlar, izleyicinin çözebileceği sözel-görsel bir denklem içinde sunulur. Grafik tasarımcı hem bir mesaj aktarıcı, hem de biçim düzenleyicisidir. Grafik tasarım ise iletişim sağlayıcı mesajı doğru ve yalın bir biçimde yansıtmaya işlevidir” (Becer, 2002:36).

Grafik tasarımda hedef kitlenin ihtiyaçları doğru belirlenir ve bu ihtiyaca yönelik tasarım yapılır. Hedef kitle ihtiyaçlarına baktığımızda; bölgelerin yaşam şartları, ihtiyaçları, kültürleri çeşitli iletişim farklılıkları göstermiştir ve bu farklılıklara göre grafik tasarımları yapılmıştır. Doğru tasarımı yapabilmek için tasarım sürecinin eksiksiz tamamlanabilmesi gerekmektedir.

Kaynak: <http://arsiv.kizilay.org.tr/index.php?sf=cntnt&id=13> 10.10.2015

Resim 49: Kızılay Afiş Örneği

Kaynak: http://www.devtiyatro.gov.tr/programlar-schirler-ankara-detay-bolum_basinarsivi-yesilcam.html

20.11.2015

Resim 50: Devlet Tiyatrosu Afiş Tasarımı Örneği (2015)

5.1.1. Tasarım Süreci

5.1.1.1. Problemin Tanımlanması

“Bir tasarım probleminin çözümündeki ilk aşama problemi tanımlamaktır” (Becer, 2002:40).

Çözümünü bulacağımız bir problemi iyi bilmiyorsak bulduğumuz çözümün doğru olup olmadığını bilemeyiz ve doğru sonuca ulaşamaz. Öncelikle problemin ne olduğu en iyi şekilde tespit edilmelidir.

“Grafik tasarımda bir amaç vardır. Bu amaç sunulan mal ve hizmetin en iyi şekilde tanıtılması veya satışdır. Aynı zamanda bir gerekliliktir, bir ihtiyaçtan doğmuş, altında yatan bir bilinç vardır. Tasarımda “ne için tasarım yapıyoruz” sorusu hareketlerimize yön veren bir çıkış noktasıdır. Yapılan çalışmanın tasarım olabilmesi için işlevsellik yükümlülüğünü taşıması gerekmektedir” (Odabaşı, 2002:18).

“Bir tasarımcı, problemin tanımlanması aşamasında bu ve buna benzer birçok soruya yanıt bulmak zorundadır: Tanıtılacak şey; bir ürün mü, bir hizmet mi, yoksa bir düşünce ya da bir felsefe midir? Yapılacak tasarım: bugünün alıcısını mı, yoksa geleceğin alıcısını mı hedefliyor? Amaçlanan şeyler kısa vadeli mi, yoksa uzun vadeli midir? Tasarım içinde tanıtımı ya da satışı sağlayacak unsurlar nelerdir? Tasarıma konu olan ürün, hizmet ya da düşünceyi fiziksel, parasal ve süre açısından sınırlayan unsurlar nelerdir?” (Becer, 2002:41).

5.1.1.2. Bilgi Toplama

Problemin belirlenmesinin ardından bir sonraki süreç bilgi toplama sürecidir. Problem belirlenirken sorulan soruların cevaplarını en doğru şekilde bulmak için bilgiler eksiksiz toplanmalı ve çözüme yani yeni tasarıma giden süreçte bir adım daha ilerlenmiş olunmalıdır.

“Yapılacak tasarımda bir hareket noktası bulabilmenin tek yolu problem hakkında mümkün olduğunca çok bilgi toplayabilmektir. Bilgi toplama süreci içinde; müşterinin ihtiyaçlarını ve faaliyet alanlarını öğrenme, başka tasarımcıların benzer problemleri nasıl çözdüklerini araştırma ve tasarımın mesajını ileticeği ortamı denetleme gibi evreler bulunur” (Becer, 2002:42).

5.1.1.3. Yaratıcılık ve Buluş

İyi bir tasarım oluşturma sürecinde, en önemli basamaklardan bir tanesi hatta tasarımcının farkını ortaya koyan en önemli unsurlardan bir tanesi de yaratıcılık ve buluş aşaması olduğu söylenmektedir. Tasarımcı problemin belirlenmesi, problem için gereken bilgilerin toplanmasından sonra üzerinde çalıştığı problem için orijinal bir çözüm yolu bulmayı hedeflemektedir. Burada alışılmışın ve olanın dışında yeni bir çözüm bulabilmek için tasarımcının, yaratıcılık-buluş konusundaki yeteneği de ön plana çıkmaktadır.

Bu konuda Becer’ in yorumu şöyledir; “ ... yaratıcı bir kişi, üzerinde çalıştığı kavramı görselleştirmek ya da ona yeni bir biçim kazandırmak için algı ve sezgiye dayalı birikimin devreye sokar. Çizdiği, boyadığı ve kompozisyonunu hazırladığı sırada deneyimlerinin ona sunduğu sayısız veriden yola çıkarak, yeni ve alışılmadık bir çözüme ulaşmayı hedefler”

(Becer, 2002:49). Kişi yeni bir fikir üretirken kavramlar arasında doğru bağlantıları kurarak, olaylara yeni çözümler üretebilmektedir.

“Grafik tasarımda yaratıcılık, önceden birbirleriyle hiçbir ilişki olmayan kavram ve görsel unsurlar arasında bağlantılar kurma yeteneği olarak özetlenebilir. Başka deyimle, bu, bir iletişim problemini çözme yeteneğidir” (Becer, 2002:49).

5.1.1.4. Çözüm Bulma

Tasarımcı çözüm bulma aşamasında elde ettiği bilgileri yeni yöntemlerle çözüme dönüştürme ve ortaya koymaya çalışmaktadır. Çözüm, hedef kitlenin genelini kabul edebileceği gibi olmalıdır. Çözümün tatbiki uygulanabilir teknolojilerle olmalıdır ki çözüm aynı zamanda teknolojiyle de ulaşılabilir ve yayılabilir. “Yaratıcılık ve buluş süreci, problemin ortaya konması ve olasılıkların araştırılmasına yönelik çalışmaları içerir. Çözüm bulma ise bu olasılıklar hakkında bir karara varılarak, araştırmanın sona erdirilmesidir. Çözüm olarak seçilen olasılıkları, daha sonra müşteriye sunulmak üzere ayrıntılı taslaklar halinde hazırlanır” (Becer, 2002:54).

5.1.1.5. Uygulama

Tasarımda son aşama olarak uygulama süreci olduğu bilinmektedir. Uygulama aşaması bulunan çözümü hedef kitleye en doğru şekilde sunulması gerekir ki çözüm anlaşılabilir. Bulunan çözüm, yani yeni tasarım yanlış uygulanırsa hedef kitle, çözümü istendiği gibi algılamayacak ve istenilen sonuca varılamayacaktır. “Bir tasarım sürecindeki beşinci aşama, bulunan çözümü sunma ve uygulamadır” (Becer, 2002:56).

Kaynak: <http://vektorelcizim.net/turk-grafik-sanatinin-kurucusu> 20.10.2015

Resim 51: İlhap Hulusi Göray'ın Amblem Tasarımı

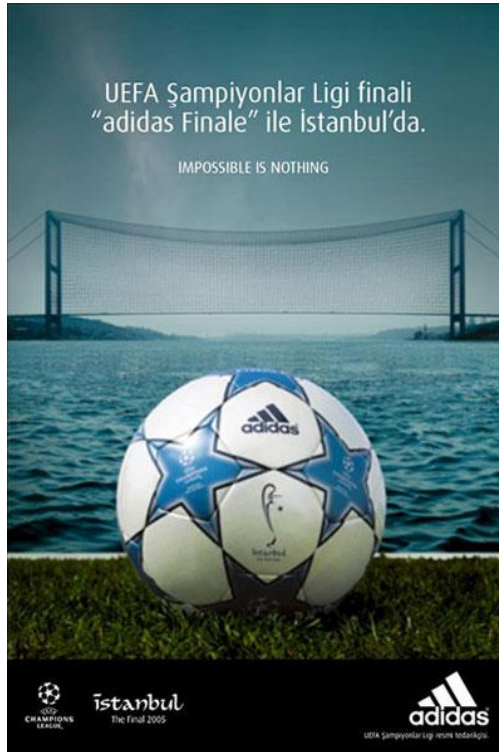
Kaynak <http://www.mimaristil.com/mengu-ertel-cizginin-sairi.html> 10.10.2015

Resim 52: Mengü ERTEL'in Devlet Tiyatroları İçin Yaptığı Afiş

Kaynak: http://www.alkislarlayasiyorum.com/images/sipsak/91208_6.jpg 20.10.2015

Resim 53: Omo Ürün Tanıtımı İçin Yapılan Reklam Afışı

Kaynak: http://www.ilefarsiv.com/reklam/yazi_476.htm 10.10.2015

Resim 54: Adidas'ın 2005 Şampiyonlar Ligi Afışı

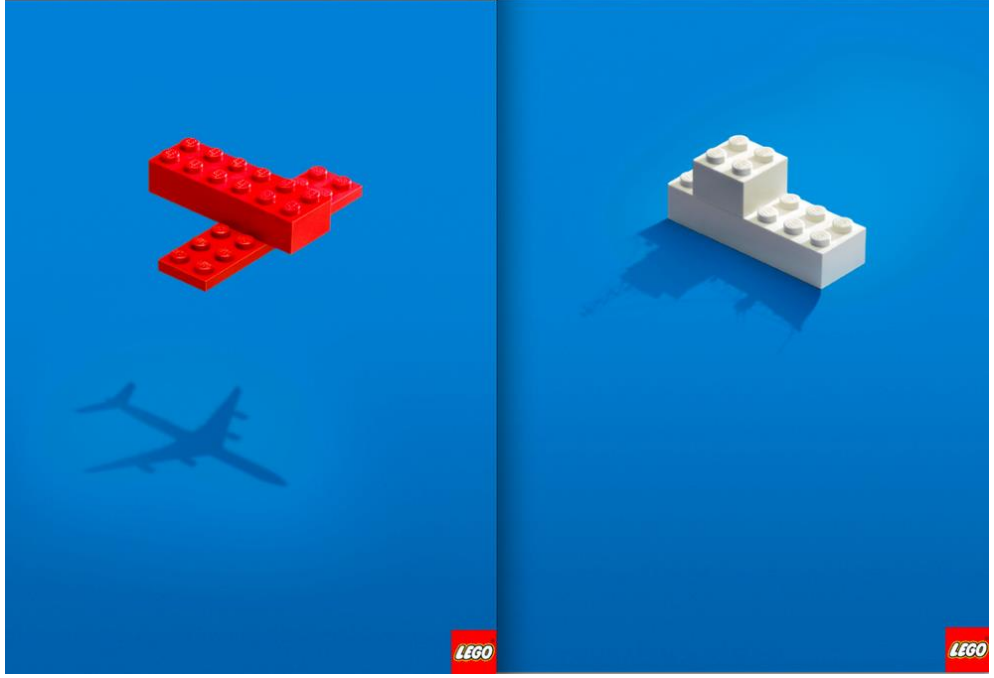
Kaynak: <http://kutular.blogcu.com/2010-istanbul-kultur-kenti-afis-yarismasi-birincisi/1077276> 11.20.2015

Resim 55: İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Temalı Afiş

Kaynak <http://www.dijitalajanslar.com/yaratıcı-reklam-afisleri/> 10.10.2015

Resim 56: Volkswagen İçin Yapılmış Afiş Örneği

Kaynak: <http://onedio.com/haber/gelmis-gecmis-en-iyi-8-minimalist-reklam-afisi-43998> 11.20.2015

Resim 57: Lego'nun 2006 Yılındaki Ödüllü Afiş Tasarımı

5.2. Tipografinin Grafik Tasarımda Yeri

“Tipografi, harflerin ve yazınsal görsel iletişime ilişkin diğer öğelerin hem görsel, işlevsel ve estetik düzenlemesi hem de bu öğelerle oluşturulan bir tasarım dili, anlayışdır diye tanımlanabilir”(Sarıkavak, 2004: 10).

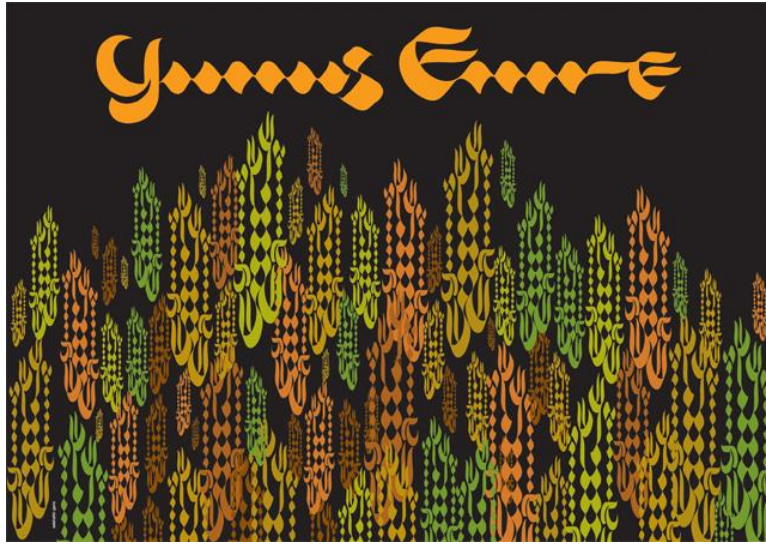
“Grafik tasarım kendi disiplini içerisinde görsel iletişim araçları ile hedef kitleye ulaşmanın en etkili yollarını biçimlendirir. Kavramsal boyutta yer alan düşüncenin en uygun içerikle tasarım içerisinde biçimlenmesinin adına ise tipografi denilmektedir. Görsel anlatımı güçlendiren 20 yy. da uzun süre teknik bir terim olarak çıkan tipografi görsel iletişimin bir yapı taşı olarak geleneksel tasarım ve baskı fikrini değiştirerek modernizeme ve

modern sanat akımlarında tipografi kullanımına ilişkin geniş bir yelpaze açmaktadır.” (Kahraman, 2014).

Kaynakça: <http://www.barincilt.com.tr/eminHat.html> 10.10.2015

Resim 58: Hat Sanatçısı Emin Barın'nın Çalışması

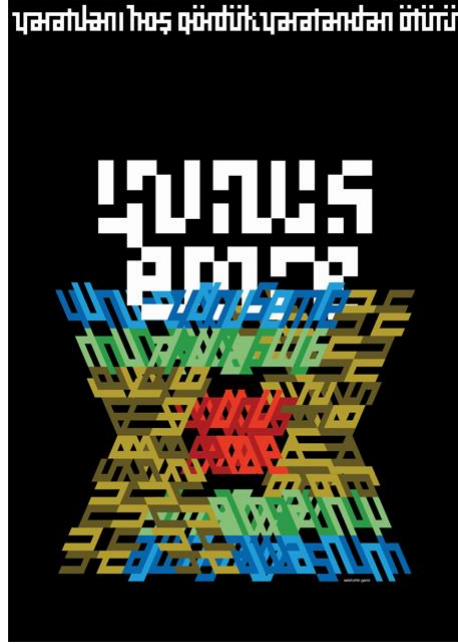

Kaynak: <http://kaligrafitipografi.anadolu.edu.tr/portfolio/selahattin-ganiz/1> 10.11.2015

Resim 59: Prof. Selahattin GANİZ'in Tipografi Çalışması

“Tipografi yazının icadından sonra geliştirilen en eski ve önemli sanat ve iletişim araçlarından birisidir. Günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte kullanım alanları da alabildiğine genişlemiştir. Kitap basımından web tasarımına, afiş ve görsel malzemelerin oluşturulmasından reklam sektörüne kadar birçok alanda oldukça popülerdir ve deneysel çalışmalarla güncelliğini ve önemini korumaktadır.” (Kızılsafak, 2014).

“Tipografi önceleri, Gutenberg’in icat ettiği tipo baskı yöntemini tanımlamak için kullanılırdı. Avrupa’da 15. yüzyıl ortalarında kullanılmaya başlanan matbaanın Osmanlı topraklarına girmesi aynı yüzyıl içinde gerçekleşse de, Osmanlı Türkçesiyle baskı yapabilen ilk Türk matbaasının kurulması maalesef 1827 yılına tarihlenir. Türk grafik tasarımının başlangıcı olarak da genellikle bu tarih ve Müteferrika matbaası kabul edilir. Fakat günümüz anlayışıyla baktığımızda Osmanlı’da matbaadan önce de grafik tasarım ve tipografinin var olduğunu hatta ileri bir noktada olduğunu söyleyebiliriz. Bugünün grafik tasarım ve üretim yöntemlerindeki gelişmeyle tipografi eskiden olduğundan çok daha geniş bir kapsamda tanımlanmaktadır: Yazı karakterlerinin ve metin bloklarının tasarlanması, dizilmesi ve düzenlenmesine ilişkin bütün sanatsal uğraşları ve bu alandaki teknolojik gelişmeleri tipografi üst başlığı altında toplamak mümkündür.” (Selamet, 2012).

Kaynak: <http://kaligrafitipografi.anadolu.edu.tr/portfolio/selahattin-ganiz/1> 10.11.2015

Resim 60: Prof. Selahattin GANIZ'in Tipografi Çalışması

Baskı tekniklerinin gelişimi ve günümüz bilgi teknolojileri iletişimde simgesel olarak farklı grafik iletişimlerini kullanmamızı sağlamaktadır. Tipografi de buna örnektir. Yazı ve harfler üzerinde görsel olarak anlamlı ve kullanışlı düzenlemeler yapıлып, bir tasarım olarak sunulan tipografi, iletişimde çok önemli bir tasarım çeşididir. Basılı ve dijital mecralarda, birbirinden farklı birçok ürünün grafiğinde tipografi tasarımı kullanılmaktadır. İletişimde bilgi ve dijital teknolojilerin gelişimi tipografi tasarımı kullanımını gelecekte de artıracaktır.

Kaynak: <http://www.dijitalajanslar.com/burger-king-yaratıcı-rebranding-calismasi/> 10.11.2015

Resim 61: Beko'nun Önceki Logosu ve 2015'deki Logo Tasarımı

Kaynak: <http://www.dijitalajanslar.com/burger-king-yaratıcı-rebranding-calismasi/> 10.10.2015

Resim 62: Burger King Ambalajı Grafik Tasarımı 2015

Kaynak: <http://www.ulker.com.tr/tr/markalar/cikolata-ve-cikolatalilar> 10.10.2015

Resim 63: Ülker Laviva Markasının Logosu

Kaynak: <http://www.etietieti.com/eti-tarifleri-pastalar>

Resim 64: Eti Süt Burger Markasının Logosu ve Ambalajı

6. BÖLÜM

SONUÇ

Yazının bulunuşundan bugüne kadar ki olan sürede, basım endüstrisinin bazı zaman dilimlerinde önemli yeniliklerle bugünkü teknolojilere ulaştığı görülmüştür. İnsanoğlunun edindiği bilgileri, tecrübeleri, düşünceleri ifade etme ve bunları kaydetme ihtiyacıyla duvarlara çizdikleri görseller yazının bulunuşu hakkında bilgi vermiştir. Yazının icadı, insanlık için tarihi bir icat olarak kabul edilmiş ve grafik tasarımın o günden beri, önemli olduğu duvarlardaki resimlerden anlaşılmıştır. İlk yazı örnekleri olarak da, Sümerlerin Çivi Yazısı ve aynı dönemde kullanılmış olan Mısırlıların Hiyeroglif Yazılarına ulaşılmıştır. Yazının bulunuşu olarak kullanılan simgelerin duvarlara çizilirken de tasarıma önem verildiği ve iletişimdeki ihtiyaca yönelik çalışmalar olduğu anlaşılmıştır.

İletişimde; çevreler arttıkça yayım ihtiyacının, bu ihtiyaca yönelik çözüm çalışmalarının ve geliştirilen tekniklerinde artığı gözlenmiştir. İlk zamanlarda duvarlara yazılan, çizilen tasarımların zamanla farklı baskı teknikleriyle daha farklı ve geniş kitlelere ulaştığı saptanmıştır. Geniş kitlelere ulaşmasına sebep olan önemli icatlardan bir tanesinin de kâğıt olduğu anlaşılmıştır. Kâğıdın Çinlilerin nemli ağaç liflerini ve otları çeşitli işlemlerden geçirerek kâğıdı icat ettiği ve bu icadın yazıyı daha çok kitlelere ulaşmasında önemli bir etken olduğu ortaya çıkmıştır. Günümüzde de çeşitli tüketim ihtiyaçları ile kâğıt tüketim oranı da artmaktadır. Kâğıt üretimiyle birlikte kullanılan ağaçların yeniden ağaçlandırılma çalışmalarıyla doğaya yeniden kazandırılmalıdır.

Kâğıdın icadı, iletişimin hızlı bir şekilde yayılmasının önünü açarken baskı tekniklerinin de hızlı şekilde çağın ihtiyaçlarını karşılayabilmesi gerekiyordu. Çin’de tahta kalıplarla baskı sisteminin temel ve ilk örnekleri görülse de sistem olarak Gutenberg’in kullandığı tipo baskı sistemi, baskı sistemlerinin ilk örneği ve matbaacılığın bulunuşu olarak kabul ediliyor. Tipo baskının o dönemin ihtiyaçları için önemli bir teknolojik buluş olduğu anlaşılıyor. Tipo baskı sisteminin, yazılı görsellerin çoğaltılmasına etki etmesiyle birlikte grafik tasarımın ihtiyacı ve önemi fark edilmiştir. Tipo baskıdan ismini aldığı ve grafik tasarımında çok önemli bir tasarım olarak görülen tipografi tasarımı, baskı sistemleriyle daha da dikkat edilmesi ve üzerinde çalışılması gereken bir alandır. Tipografik çalışmalar matbaanın bulunuşuyla birlikte günümüze kadar gelişimini ve önemini artırmıştır. Hayatımızda birçok mecrada tipografik tasarımlar karşımıza çıkıyor. Gelişen baskı teknolojileri ve dijital teknolojilerle birlikte gelecekte de tipografik tasarımların önemi ve kullanım yerleri artacaktır. Bu konuda çalışmaların ve eğitimlerin daha çok önemsenip artırılması başarılı tasarımcıların ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Tipò baskının endüstriyel baskılarda önemi anlaşıldığı gibi dönemin sanatçılarının yaptığı sanatsal çalışmalarında da tipo ve farklı baskı tekniklerine ihtiyaç olduğu anlaşılıyor. Bu ihtiyaçla birlikte ipek malzemelerden şablon oluşturulup çerçeveye gerilerek basım işlemi gerçekleştirilen şablon baskı, günümüzdeki ismiyle serigrafî baskı tekniğı icat edilmiştir. Bu baskı tekniğinde her türlü yüzeye baskı yapılabilme özelliğinden dolayı dönemin sanatçıları ve birçok matbaa sahibi, çoğuş çalışmalarda serigrafî baskı tekniğini kullanmış. Günümüzde de kitap, dergi, promosyon ürünleri vb. birçok ürüne serigrafî baskı tekniğı kullanılarak baskı yapılıyor. Ambalaj sanayinde tıfdruk ve flekso makineleri hız ve görüntü kalitesi bakımından tercih ediliyor. Ülkemiz de son teknolojileriyle hizmet veren bu makineler ambalaj sanayimiz açısından çok önemlidirler

Sanatsal işlerin basımı için icat edilen litografi baskı yani taş baskı sisteminin yağın suyu itme prensibiyle çalışan bir sistem olması, bugünkü ofset baskı tekniğinin temelini oluşturduğunu göstermektedir. Litografi baskı sistemi zamanla yeni teknolojilerle geliştirilip, endüstride kâğıt-karton başta olmak üzere, çokça ürünün çoğaltılması için kullanılan ofset baskı tekniği olarak karşımıza çıkmıştır. Ofset baskı sistemi baskı teknikleri içerisinde seri ve kaliteli baskılar yapılabilmesiyle çokça tercih edilen baskı sistemlerinden biridir. Ofsetin icadıyla birlikte basılı ürünlerin çoğalması da biraz daha kolaylaşmıştır. Bunun neticesinde grafik tasarımının ulaştığı mecralarda, endüstriyel alanlarda artmıştır ve grafik çalışmalarının doğruluğu, yaratıcılığı hedef kitleler açısından oldukça önemli bir tercih sebebi olarak görülüyor.

Günümüzde dijital ve baskı sanayinin ulaştığı noktaya bakıldığında, grafik tasarımının; müşteriler üzerinde doğru algılanıp ürünü tercih etmesinde ve bunun süreklilik haline gelmesinde büyük etkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bilgi teknolojilerinin değişmesi ve artması neticesinde, bu teknolojilerinin kullanımı hayatımızda büyük bir yer kaplıyor. Bununla beraber ambalaj sanayinin gelişmesi ve gelişecek olması grafik tasarımın daha çok önem kazandığının ve kazanacağına göstergesi olarak anlaşılmıştır. Özellikle 3 boyutlu yazıcılarda bu konuda etkileri artırabilecek ve birçok endüstri alanında önemli bir sistem olabilecektir. Yapılan baskıların 3 boyutlu olması, farklı hammaddelerden üretim yapılabilmesi, kullanılabilirlik, maliyet gibi nedenlerden dolayı avantajlı olduğu görülmektedir, bu da tasarımcıların daha farklı düşünüp, grafik tasarımda yeni yaklaşımları oluşturmalarına yol açıyor.

Sonuç olarak kâğıt-karton, tekstil, otomotiv, hizmet, elektrik-elektronik vb. birçok endüstri dalıyla direkt ve indirekt olarak bağlantılı olan basım endüstrisi, yeni sistemlerin gelişimiyle hizmet veriyor. Ülkemizde bu tür baskı makinesi üretim çalışmalarının artması ve kendi

üretimlerimiz, sanayimiz açısından faydalı olmaktadır. Ambalaj tüketiminin artması ve artacak olması da grafik tasarımı alanındaki ihtiyacın önemini ortaya çıkarıyor. Bir diğer faktörde, insanların dijital mecraları artık daha fazla kullanıyor olmaları. Grafik tasarımının bu sürecine bakıldığında bu konuda bilgili ve yetenekli kişilere ihtiyacın, bugünden daha fazla olacağı gerçeğini ortaya çıkarmaktadır. Bunun neticesinde dünyada basım endüstrisindeki, teknolojik ve eğitsel gelişmeler takip edilmelidir. Grafik tasarımcısı olmak isteyen adayların, baskı sistemleri hakkında yeterince bilgi sahibi olmaları meslekteki başarılarını artıracaktır. Grafik tasarımının ülkemizde daha da iyi noktalara ulaşması için ihtiyaçların gerektiği gibi analiz edilmesi, eğitim veren kuruluşların gereken teknolojik ihtiyacı ve eğitimleri vermesi gelecekte de olumlu sonuçlar ortaya çıkaracaktır.

KAYNAKÇA

Kitap ve Dergiler

- Aşan, S. (2014) *İnovasyon Tifdruk Baskının Gelecek Umutlarını Artırıyor*. Pack Converting Dergisi. 72. 62-68
- Aşan, S. (2014) *Teknoloji ve Eğilimler Dijital Baskıyı Hızla Geliştiriyor*. Pack Converting Dergisi. 73. 42-48
- Aydemir, C. ve C. Özhakun (2014). *Matbaa Malzeme Bilimi*. İstanbul. Marmara Üniversitesi Yayınevi
- Becer, E. (2002). *İletişim ve Grafik Tasarım*. Ankara: Dost Kitapevi
- Ceylan, İ. ve G. Akengin, (2014). *Matbaacılık Sektöründe Kullanılan Ofset Baskıda Grafik Tasarımdan Kaynaklanan Baskı Hatalarının İncelenmesi*. Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi. 33, 170-177
- Çakır, E. (2005). *Cumhuriyet Dönemi Afiş Sanatında Başlangıcından Günümüze Tipografi*. Yüksek Lisans Tezi. Konya. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Ganiz, S. (2004). *Yazı ve Tasarımcıları*. İstanbul: Kastaş Yayınevi
- Kansu, N. (1995). *Elek Baskı Teknolojisi*. Yayınlanmamış Ders Notları. Ankara. Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi
- Odabaşı, A, H. (2002). *Grafikte Temel Tasarım*. İstanbul: Yorum Sanat Yayınları,
- Sarıkavak, N. K. (2004) *Çağdaş Tipografinin Temelleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Tepecik, A. (2002). *Grafik Sanatlar*, Ankara: Sistem Ofset,
- Pack Converting Dergisi (2014). *3-D Baskı Ambalaj Sanayinde Yaygınlaşıyor*. 72. 22-23
- Ulu, S. , Köse, E. ve İ. Korkut. (2006). *Nemlendirme Sistemli ve Kuru Ofset Baskı Tekniklerinin Araştırılması ve Üretim Sonuçlarının*

Karşılaştırılması. Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Mühendislik Bilimleri Dergisi, 12. 3: 403-410.

- Uçar, İ. , Ekim T. ve Türkmen, F. (2013) Grafik Tasarım 11 Ders Kitabı. (Ankara). MEB Yayınları

İnternet Dergisinden Makaleler

- Azertürk, S, İ. (2014). *Çiviyazısı ve Çin'in Fal Yazıtları*. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 37: 70-85.
[http://sbedergi.erciyes.edu.tr/37.sayi/makale/05-\(70-85\).pdf](http://sbedergi.erciyes.edu.tr/37.sayi/makale/05-(70-85).pdf)
12.09.2015
- Çevresel Grafik Tasarım'ın Uygulama Alanları.
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/sanatvetasarim/article/view/5000137004/5000125960> 15.09.2015
- Çivi Yazısı.
https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ivi_yaz%C4%B1s%C4%B1
12.09.2015
- Dalkıran, Ö.(2013). *Kitabın Tarihi*. Türk Kütüphaneciliği. 27, 1, (2013) 201-213.
- *Değerlendirme*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. 11. 39, 171-183.
12.09.2015
- Dünden Bugüne Matbaanın Serüveni.
http://www.academia.edu/5285505/D%C3%BCnden_Bug%C3%BCne_Matbaan%C4%B1n_Ser%C3%BCveni 12.09.2015
- İdeografi. <https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0deografi> 12.09.2015
- İlk Medeniyetler. <http://www.kesiflerdunyasi.com/ilk-medeniyetler/244-sumerler> 12.09.2015

İnternet Süreli Yayını- e Dergiden Makale

- Kahraman, A. (2014). *Fütirist Tipografi*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. 13.50, 240-251. 12.09.2015
- Kayaoğlu, N. ve A. Çetinoğlu (2013). *Mısır Hiyerogliflerini Çözümeye Götüren Dilbilim Anahtarları*. Dergi Karadeniz. 17. 39-51.
<http://www.dergikaradeniz.com/web/upload/icerik/17/17.3.pdf>
10.09.2015

- Kılıç, Y. (2009). *Eski Ön Asya Toplamları Arasında Yazı Ve Dil Etkileşimi*. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 1308-2922. 4: 122-151.
http://www.journalagent.com/pausbed/pdfs/PAUSBED_4_122_151.pdf 11.09.2015
- Kızılsağak, E. (2014). *Grafik Tasarım Ürünü Olarak Yazı Tasarımının Tarihi*. NWSA-Fine Arts. 9.2, 55-65. 15.08.2015
- Kocadaş, B.(2012) *Yazılı Basında Meydana Gelen Gelişmelerin Topluma Etkisi Sosyolojik Bir Bakış*. Akademik Bakış Dergisi. 33, 1-13. 10.08.2015
- Özbay, M. (2005). *Bilim ve Kültür Aktarıcısı Olarak Yazı*. Türkiyat Araştırmaları. 1305. 2: 68 -74.
http://turkoloji.cu.edu.tr/DILBILIM/murat_ozbay_bilim_kultur_aktaricisi_olarak_yazi.pdf (12.09.2015).
- Selamet, S. (2012). *Türk Hat Sanatı, Harf Devrimi ve Tipografi Üzerine Bir Değerlendirme*

İnternet Kaynakları

- Meb, (2011). Basının Doğuşu ve Gelişimi
http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Bas%C4%B1n%C4%B1n%20Do%C4%9Fu%C5%9Fu%20Ve%20Geli%C5%9Fimi.pdf 12.09.2015
- Meb. (2011). Kapak Üzeri İşlemler.
http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Kapak%20%C3%9Czeri%20%C4%B0%C5%9Flemler%201.pdf 10.10.2015
- Meb. (2012). Temel Yazı
http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Temel%20Yaz%C4%B1.pdf 13.09.2015
- Mısır Hiyeroglifleri.
https://tr.wikipedia.org/wiki/M%C4%B1s%C4%B1r_hiyeroglifleri 10.09.2015

- Kalıp Baskı.
https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_printing_in_East_Asia
20.11.2015
- Ağaç Baskı.
https://tr.wikipedia.org/wiki/Ksilografi#refmatbac.C4.B11.C4.B1ktar_ihi4 17.11.2015
- Ağaç Baskı.
<http://www.agaclar.net/forum/125082-post1.htm> 17.11.15
- Tipo Baskı.
https://tr.wikipedia.org/wiki/Tipo_bask%C4%B1 20.09.2015
- Hiyeroglifler.
<http://www.uralakbulut.com.tr/wpcontent/uploads/2009/11/hiyeroglif.pdf> 09.09.2015
- Kağıt.
<https://tr.wikipedia.org/wiki/K%C3%A2%C4%9F%C4%B1t>
10.09.2015
- Matbaacılık.
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Matbaac%C4%B11%C4%B1k>
10.09.2015
- Matbaacılık.
<http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wp-content/uploads/2015/03/Bask%C4%B1-Teknikleri-01-Tram.pdf>
- Matbaa. <http://www.turkcebilgi.com/matbaa> 10.09.2015
- Gutenberg. https://tr.wikipedia.org/wiki/Johannes_Gutenberg
10.09.2015
- Hurufat.
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=HURUFAT
10.11.2015
- Serigrafi.
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Serigrafi> 22.09.2015
- Fotoğraf.
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Foto%C4%9Fraf> 11.10.2015

- Fotoğraf.
<http://www.sosyalbilim.com/2013/10/fotografin-icadi-ve-osmanlidaki-yansimalari/> 11.10.2015
- Taş Baskı.
https://tr.wikipedia.org/wiki/Ta%C5%9F_bask%C4%B1 25.09.2015
- Meb.(2012). Avrupa’da Grafik Sanat Tarihi.
http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Avrupa%20Grafik%20Sanat%C4%B1%20Tarihi.pdf 12.09.2015
- Baskı Teknikleri.
<http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wpcontent/uploads/2014/09/Bask%C4%B1-Teknikleri-01.pdf> 10.10.2015
- Web Ofset.
<http://www.mitra.com.tr/urun/87/index.html> 20.09.2015
- Flekso Baskı.
<http://fleksobaski.blogspot.com.tr/> 14.10.2015
- Dijital Baskı.
<http://egebasim.com.tr/musteri4.php> 03.01.2016
- Dijital Baskı.
<http://teknikbilimlermyo.istanbul.edu.tr/basimyayin/wpcontent/uploads/2014/05/Dijital-Bask%C4%B1.pdf> 10.10.2015
- Tasarım.
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Tasar%C4%B1m> 20.09.2015
- Tasarım.
http://www.turkcebilgi.com/tasar%C4%B1m_nedir 20.09.2015
- Grafik Tasarım.
https://tr.wikipedia.org/wiki/Grafik_tasar%C4%B1m 20.09.2015

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

ADI ve SOYADI: Onur KARATAŞ

DOĞUM YERİ ve TARİHİ: Ardahan 17.08.1985

E-MAIL: tasarimonur@gmail.com

EĞİTİM DURUMU

2014 – 2015: İstanbul Arel Üniversitesi (Yüksek Lisans)

2009 – 2012: Gazi Üniversitesi (Lisans)

2007 – 2009: İstanbul Aydın Üniversitesi (Ön Lisans)

YABANCI DİL: İngilizce (orta seviye)